

مرکز اقتصاد دیجیتال، فین تک و صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر منطقه آزاد
شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)

Center for Digital Economy, Fintech and Venture Capital
Fund of Imam Khomeini Airport City Free Zone

این مستند صرفاً به عنوان معرفی و تشریح با موضوع مذکور در منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) بوده و سرمایه‌گذاران محترم می‌بایست در طرح خود، اطلاعات و ارقام پیشنهادی مندرج در این مستند را بررسی، بروزآوری، تدقیق و جرح و تعدیل نمایند.

This document is intended solely as an introductory and descriptive overview of the investment opportunity pertaining to the aforementioned subject within the Free Zone of Imam Khomeini Airport City. Esteemed investors are respectfully advised that, in formulating their respective investment proposals, they bear the sole responsibility to independently examine, update, verify, and, where deemed necessary, critically reassess and adjust the indicative information, data, and figures contained herein.

بخش اول: عنوان و مشخصات فرصت سرمایه گذاری

عناوین فارسی و انگلیسی طرح

عنوان فارسی کامل: مرکز اقتصاد دیجیتال، فین تک و صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) با تمرکز بر پرداخت‌های بین‌المللی، رمزارزهای قانونی و قراردادهای هوشمند

English Title: Imam Khomeini Airport City Free Zone Digital Economy, FinTech and Venture Capital Fund Center with Focus on International Payments, Legal Cryptocurrencies and Smart Contracts

نوع طرح

طرح زیرساختی - خدماتی - نوآورانه در حوزه فناوری مالی و اقتصاد دیجیتال با ماهیت ترکیبی (سرمایه گذاری مستقیم، شتاب‌دهی، مشاوره تخصصی و توسعه اکوسیستم)

مقیاس طرح (حجم سرمایه گذاری)

هشتاد میلیون یورو که به صورت مرحله‌ای و بر اساس فازبندی اجرایی تزریق خواهد شد. این مبلغ شامل سرمایه اولیه زیرساخت فیزیکی و دیجیتال، سرمایه در گردش عملیاتی، سرمایه صندوق خطرپذیر، هزینه‌های جذب و آموزش نیروی انسانی متخصص، هزینه‌های تحقیق و توسعه، هزینه‌های اخذ مجوزهای بین‌المللی و هزینه‌های بازاریابی و جذب شرکای استراتژیک می‌باشد.

افق زمانی بهره‌برداری:

- فاز صفر (مطالعات تفصیلی و اخذ مجوزها): ۶ ماه از تاریخ تصویب طرح
- فاز یک (توسعه زیرساخت‌های فیزیکی و دیجیتال پایه): ۱۲ ماه پس از فاز صفر
- فاز دو (راه‌اندازی آزمایشگاه‌ها، سامانه‌های تست و جذب اولین استارت‌آپ‌ها): ۱۸ ماه پس از فاز یک
- فاز سه (بهره‌برداری کامل و توسعه منطقه‌ای): ۲۴ ماه پس از فاز دو
- افق کلان بازگشت سرمایه و سودآوری پایدار: ۷ سال از تاریخ شروع فاز اجرایی
- افق توسعه بین‌المللی و تبدیل به هاب منطقه‌ای: ۱۰ سال از تاریخ تصویب طرح

بخش دوم: تعریف و تشریح طرح

این طرح با هدف ایجاد یک اکوسیستم جامع و یکپارچه در حوزه اقتصاد دیجیتال و فناوری مالی در منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) طراحی شده است.

این طرح به عنوان پلی استراتژیک میان بازارهای داخلی ایران و شبکه‌های مالی و تجاری بین‌المللی عمل خواهد کرد. مرکز پیشنهادی شامل چهار رکن اصلی به شرح ذیل می‌باشد:

رکن اول: آزمایشگاه نوآوری فین تک و بلاکچین (FinTech & Blockchain Innovation Lab):

بخش به عنوان هسته پژوهشی-توسعه‌ای طرح، وظیفه طراحی، تست و اعتبارسنجی راه‌حل‌های نوین مالی مبتنی بر فناوری‌های توزیع‌شده، قراردادهای هوشمند، پرداخت‌های فرامرزی و سیستم‌های احراز هویت دیجیتال را بر عهده دارد. این آزمایشگاه با بهره‌گیری از چارچوب «رگولاتوری سندباکس (Sandbox)» به استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های فعال اجازه می‌دهد محصولات و خدمات خود را در محیطی کنترل‌شده و با نظارت نهادهای حاکمیتی آزمایش نمایند تا همزمان با حفظ انطباق قانونی، سرعت نوآوری و ورود به بازار افزایش یابد.

رکن دوم: صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر تخصصی فین تک (Specialized FinTech Venture Capital Fund):

این صندوق با ساختار حقوقی ترکیبی (ترکیبی از صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی CVC و صندوق پروژه‌محور) و با سرمایه اولیه چهل میلیون یورو، وظیفه تأمین مالی استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های نوپای فعال در حوزه‌های پرداخت الکترونیک، بانکداری باز، رمزارزهای قانونی، بیمه‌تک و زیرساخت‌های مالی دیجیتال را بر عهده دارد. مکانیزم سرمایه‌گذاری این صندوق بر اساس مراحل رشد استارت‌آپ‌ها (Seed, Series A, Series B) طراحی شده و علاوه بر تأمین مالی، خدمات مشاوره استراتژیک، دسترسی به شبکه‌های توزیع منطقه‌ای و بین‌المللی، و پشتیبانی حقوقی-تنظیم‌گری را نیز ارائه می‌دهد.

رکن سوم: مرکز خدمات تخصصی و مشاوره فین تک (FinTech Advisory & Professional Services Hub):

این بخش به ارائه خدمات ارزش‌افزوده به شرکت‌های داخلی و بین‌المللی می‌پردازد که شامل مشاوره در زمینه انطباق با مقررات بین‌المللی (AML/CFT, GDPR, PSD^۲)، طراحی معماری سیستم‌های پرداخت فرامرزی، پیاده‌سازی راه‌حل‌های مبتنی بر بلاکچین برای زنجیره تأمین و تجارت بین‌الملل، آموزش تخصصی نیروی انسانی در حوزه‌های فنی و حقوقی فین تک، و تسهیل‌گری در فرآیند جذب سرمایه و ورود به بازارهای هدف می‌باشد.

رکن چهارم: پلتفرم پرداخت‌های بین‌المللی و رمزارزهای قانونی (International Payments & Legal Cryptocurrency Platform):

این پلتفرم با هدف حل چالش‌های مبادلات مالی بین‌المللی ناشی از تحریم‌ها و محدودیت‌های بانکی طراحی شده است. پلتفرم مذکور با بهره‌گیری از چارچوب قانونی «نظام‌نامه رمزارز» مصوب شورای عالی فضای مجازی کشور و با هماهنگی کامل با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، امکان تسویه حساب‌های تجاری فرامرزی از طریق رمزارزهای دارای مجوزهای متصل به سبد ارزی یا کالا (Stablecoin)، استفاده از قراردادهای هوشمند برای اجرای خودکار تعهدات تجاری، و ارائه زیرساخت‌های امن و شفاف برای مبادلات دیجیتال را فراهم می‌آورد.

کل طرح بر پایه اصل «حاکمیت داده و انطباق قانونی» استوار است و تمامی فعالیت‌ها در چارچوب قوانین مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران، مقررات سرمایه‌گذاری خارجی، آیین‌نامه عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد، و نظام‌نامه جامع رمزارزهای کشور انجام خواهد پذیرفت.

بخش سوم: هدف طرح در سه سطح کلان، میانی و خرد

الف) اهداف کلان (سطح استراتژیک): ۱. تبدیل منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) به قطب منطقه‌ای اقتصاد دیجیتال و فناوری مالی در غرب آسیا با الهام از مدل‌های موفق دبی، سنگاپور و هنگ کنگ، ۲. ایجاد کانال‌های مالی جایگزین و قانونمند برای تسهیل مبادلات تجاری بین‌المللی ایران با توجه به چالش‌های نظام بانکی جهانی و تحریم‌ها ۳. جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در حوزه فناوری‌های پیشرفته مالی از طریق ارائه بسته‌های تشویقی منطبق با قوانین مناطق آزاد و مقررات بین‌المللی سرمایه‌گذاری، ۴. توسعه صادرات خدمات دیجیتال و فناوری‌محور ایران به بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی با ایجاد زیرساخت‌های حقوقی، فنی و تجاری لازم، ۵. تقویت حاکمیت اقتصادی و مالی کشور از طریق بومی‌سازی و توسعه راه‌حل‌های نوین پرداخت، تسویه و مدیریت ریسک در مبادلات فرامرزی.

ب) اهداف میانی (سطح عملیاتی): ۱. راه‌اندازی آزمایشگاه نوآوری فین تک با ظرفیت پذیرش همزمان ۵۰ استارت‌آپ و تیم پژوهشی در سال اول بهره‌برداری، ۲. جذب و سرمایه‌گذاری در حداقل ۲۰ استارت‌آپ فین تک ایرانی و منطقه‌ای در فازهای Seed تا Series B طی سه سال اول فعالیت صندوق، ۳. ایجاد پلتفرم پرداخت بین‌المللی با قابلیت پردازش حداقل ۱۰,۰۰۰ تراکنش فرامرزی روزانه با ارزش متوسط ۵,۰۰۰ یورو در سال سوم بهره‌برداری، ۴. آموزش و توانمندسازی حداقل ۵۰۰ نیروی انسانی متخصص در حوزه‌های فنی، حقوقی و مدیریتی فین تک از طریق دوره‌های تخصصی و گواهینامه‌های بین‌المللی، ۵. انعقاد حداقل ۱۰ تفاهم‌نامه همکاری استراتژیک با نهادهای نظارتی، دانشگاه‌های برتر، شتاب‌دهنده‌های بین‌المللی و شرکت‌های فناوری مالی پیشرو در سطح جهانی.

ج) اهداف خرد (سطح تاکتیکی و فنی): ۱. طراحی و پیاده‌سازی معماری فنی پلتفرم پرداخت با بهره‌گیری از پروتکل‌های امنیتی لایه‌ای، رمزنگاری پیشرفته و مکانیزم‌های احراز هویت چندعاملی ۲. توسعه چارچوب حقوقی قراردادهای هوشمند مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی با در نظرگیری الزامات فقهی و حقوقی ایران ۳. ایجاد سیستم ماینورینگ و گزارش‌دهی بلادرنگ برای نظارت بر تراکنش‌ها، شناسایی فعالیت‌های مشکوک و انطباق با مقررات مبارزه با پولشویی (AML) و تأمین مالی تروریسم (CFT)، ۴. طراحی مکانیزم‌های پوشش ریسک ارزی و نقدینگی برای سرمایه‌گذاران صندوق خطرپذیر از طریق ابزارهای مالی اسلامی و قراردادهای مشتقه قانونی ۵. استقرار فرآیندهای ارزیابی شفاف و مبتنی بر شاخص‌های کمی و کیفی برای انتخاب استارت‌آپ‌های مستعد سرمایه‌گذاری و پایش مستمر عملکرد پرتفوی صندوق

بخش چهارم: ضرورت، مزایا و فرصت‌های ایجاد شده طرح

ضرورت اجرای طرح: ۱. ضرورت پاسخگویی به چالش‌های ساختاری نظام بانکی و پرداخت بین‌المللی ایران در شرایط تحریم: با توجه به محدودیت‌های دسترسی به شبکه‌های سوئیفت و کارت‌های بین‌المللی، ایجاد زیرساخت‌های جایگزین مبتنی بر فناوری‌های نوین مالی نه تنها یک فرصت، بلکه یک ضرورت استراتژیک برای حفظ و توسعه مبادلات تجاری خارجی کشور محسوب می‌شود. ۲. ضرورت بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی منطقه آزاد شهر فرودگاهی: موقعیت استراتژیک فرودگاه امام خمینی

به عنوان دروازه هوایی اصلی کشور، دسترسی به زیرساخت‌های لجستیکی پیشرفته، و معافیت‌های قانونی مناطق آزاد، این منطقه را به کاندیدای ایده‌آلی برای استقرار مرکز اقتصاد دیجیتال تبدیل کرده است. ۳. ضرورت همگامی با تحولات جهانی اقتصاد دیجیتال: رشد انفجاری فناوری‌های مالی، بلاکچین و رمزارزها در سطح جهانی، نیازمند پاسخ هوشمندانه و فعالانه اکوسیستم اقتصادی ایران است تا از قافله تحولات عقب نماند و بتواند سهم خود از بازارهای نوظهور را کسب نماید. ۴. ضرورت ایجاد اکوسیستم یکپارچه نوآوری: پراکندگی فعلی استارت‌آپ‌های فین‌تک، نبود زیرساخت‌های مشترک آزمایش و تست، و عدم دسترسی به سرمایه‌گذاری تخصصی، از موانع اصلی رشد این بخش است. این طرح با ایجاد یک اکوسیستم جامع، این خلأها را پوشش می‌دهد.

مزایای مستقیم طرح: ۱. ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم برای بیش از ۲,۰۰۰ نفر نیروی انسانی متخصص و نیمه‌متخصص در حوزه‌های فنی، مالی، حقوقی و مدیریتی طی پنج سال اول بهره‌برداری ۲. جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به میزان حداقل ۱۵۰ میلیون یورو در افق ده‌ساله از طریق جذب شرکت‌های بین‌المللی فین‌تک و صندوق‌های سرمایه‌گذاری منطقه‌ای ۳. افزایش درآمدهای ارزی منطقه آزاد از طریق ارائه خدمات ارزش‌افزوده دیجیتال به شرکت‌های داخلی و بین‌المللی، اخذ کارمزد تراکنش‌های فرامرزی، و دریافت سهم از سود استارت‌آپ‌های موفق ۴. کاهش هزینه‌های مبادلات تجاری بین‌المللی برای شرکت‌های ایرانی از طریق حذف واسطه‌های مالی، تسریع فرآیند تسویه حساب، و کاهش ریسک‌های ارزی و اعتباری ۵. توسعه صادرات خدمات فنی-مهندسی و مشاوره‌ای در حوزه فین‌تک به کشورهای همسایه و منطقه از طریق مرکز خدمات تخصصی طرح

مزایای غیرمستقیم و فرصت‌های ایجاد شده: ۱. تقویت برند و اعتبار بین‌المللی ایران در حوزه فناوری‌های پیشرفته مالی و ایجاد تصویر «مرکز نوآوری منطقه‌ای» که می‌تواند زمینه‌ساز جذب پروژه‌های بزرگتر و همکاری‌های استراتژیک شود ۲. توسعه دانش بومی و ایجاد مالکیت فکری در حوزه‌های حساس فناوری مالی که می‌تواند به عنوان دارایی استراتژیک کشور در مذاکرات بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد ۳. ایجاد اثرات سرریز (Spillover Effects) بر سایر بخش‌های اقتصادی از طریق دیجیتال‌سازی فرآیندها، افزایش بهره‌وری، و تسهیل دسترسی بنگاه‌های کوچک و متوسط به خدمات مالی پیشرفته ۴. تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از طریق ایجاد پلتفرمی برای تعامل استارت‌آپ‌ها، سرمایه‌گذاران و نهادهای نظارتی کشورهای مختلف در چارچوبی قانونمند و شفاف ۵. آماده‌سازی زیرساخت‌های حقوقی، فنی و انسانی برای بهره‌برداری از فرصت‌های نوظهور اقتصاد دیجیتال جهانی مانند متاورس، توکنیزه شدن دارایی‌های واقعی (RWA)، و مالی غیرمتمرکز (DeFi) در چارچوب مقررات ملی

بخش پنجم: نمونه‌های مشابه جهانی به همراه رفرنس دقیق و جمع‌بندی درس‌های کلیدی

نمونه اول: مرکز مالی بین‌المللی دبی (DIFC) و اکوسیستم فین‌تک آن: مرکز مالی بین‌المللی دبی (Dubai International Financial Centre) که در سال ۲۰۰۴ تأسیس شد، یک منطقه آزاد تخصصی با سیستم حقوقی مستقل مبتنی بر کامن‌لا و نهاد نظارتی مستقل (DFSA) است، اکوسیستم فین‌تک DIFC با راه‌اندازی «DIFC FinTech Hive» به عنوان یکی از بزرگترین شتاب‌دهنده‌های فین‌تک در منطقه MENA، بیش از ۸۰۰ استارت‌آپ را جذب کرده و بیش از ۱.۲ میلیارد دلار

سرمایه‌گذاری را تسهیل نموده است. درس کلیدی: ایجاد چارچوب حقوقی و نظارتی مستقل و شفاف در منطقه آزاد، شرط لازم برای جذب سرمایه‌گذاران و استارت‌آپ‌های بین‌المللی است.

نمونه دوم: منطقه آزاد سنگاپور و برنامه «سندباکس نظارتی» بانک مرکزی سنگاپور (MAS) سنگاپور با راه‌اندازی چارچوب «سندباکس نظارتی» در سال ۲۰۱۶، به استارت‌آپ‌های فین‌تک اجازه داد محصولات نوآورانه خود را در محیطی کنترل‌شده و با نظارت مستقیم رگولاتور آزمایش کنند. این برنامه منجر به جذب بیش از ۲۰۰ استارت‌آپ فین‌تک و سرمایه‌گذاری بیش از ۵ میلیارد دلار در این بخش شده است. درس کلیدی: همکاری نزدیک و سازنده بین نهادهای نظارتی و نوآوران، با ایجاد فضای آزمایش امن، سرعت نوآوری را افزایش داده و ریسک سیستماتیک را کاهش می‌دهد.

نمونه سوم: منطقه ویژه اقتصادی فرودگاه اینچئون کره جنوبی و مرکز نوآوری مالی آن فرودگاه اینچئون با ایجاد «Incheon Airport Economic Zone» و راه‌اندازی مرکز نوآوری مالی متمرکز بر پرداخت‌های فرامرزی و لجستیک مالی، توانسته است به هاب منطقه‌ای برای شرکت‌های فعال در تجارت الکترونیک و زنجیره تأمین تبدیل شود. درس کلیدی: تلفیق مزیت‌های لجستیکی فرودگاه با خدمات مالی دیجیتال، ارزش افزوده قابل توجهی برای مشتریان تجاری ایجاد می‌کند و تمایز رقابتی پایدار ایجاد می‌نماید.

نمونه چهارم: منطقه آزاد کنگو (Congo Free Zone) و پلتفرم پرداخت مبتنی بر بلاکچین این منطقه آزاد در آفریقا با راه‌اندازی پلتفرم پرداخت مبتنی بر بلاکچین برای تسهیل مبادلات فرامرزی در شرایط محدودیت‌های بانکی، توانسته است حجم مبادلات خود را در سه سال اول بهره‌برداری ۳۰۰ درصد افزایش دهد. درس کلیدی: در شرایط تحریم یا محدودیت‌های بانکی، راه‌حل‌های مبتنی بر فناوری‌های توزیع‌شده می‌توانند جایگزین کارآمدی برای سیستم‌های سنتی باشند، مشروط بر اینکه چارچوب قانونی و نظارتی محکمی داشته باشند.

جمع‌بندی درس‌های کلیدی برای طرح پیشنهادی در منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره): ۱. ضرورت ایجاد چارچوب حقوقی و نظارتی شفاف و مستقل در منطقه آزاد با هماهنگی کامل با نهادهای حاکمیتی ملی (بانک مرکزی، سازمان بورس، شورای عالی فضای مجازی) ۲. اهمیت طراحی مکانیزم «سندباکس نظارتی» بومی که همزمان انعطاف لازم برای نوآوری و کنترل کافی برای مدیریت ریسک‌های سیستماتیک را فراهم آورد ۳. نیازمند تلفیق هوشمندانه مزیت‌های لجستیکی و جغرافیایی فرودگاه امام خمینی با خدمات مالی دیجیتال برای ایجاد ارزش افزوده منحصربه‌فرد ۴. ضرورت طراحی راه‌حل‌های فنی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی اما با در نظرگیری کامل الزامات فقهی، حقوقی و امنیتی نظام جمهوری اسلامی ایران ۵. اهمیت ایجاد شبکه‌ای از شرکای استراتژیک بین‌المللی (دانشگاه‌ها، شتاب‌دهنده‌ها، نهادهای نظارتی) برای تسریع یادگیری، انتقال دانش و افزایش اعتبار بین‌المللی طرح

بخش ششم: موقعیت مکانی طرح با تحلیل چندلایه

لایه اول: تحلیل جغرافیایی-استراتژیک: منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) در موقعیت استثنایی واقع در ۳۰ کیلومتری جنوب غربی تهران و در مجاورت مستقیم فرودگاه بین‌المللی امام خمینی قرار دارد. این موقعیت جغرافیایی دارای مزایای

استراتژیک چندبعدی است: اولاً، دسترسی مستقیم به شبکه راه‌های اصلی کشور شامل آزادگان تهران-قم، آزادگان تهران-ساوه و اتصال به شبکه ریلی سراسری، امکان توزیع سریع و کم‌هزینه کالا و خدمات به کل فلات ایران و کشورهای همسایه را فراهم می‌آورد. ثانیاً، مجاورت با فرودگاه بین‌المللی به عنوان بزرگترین دروازه هوایی کشور، امکان اتصال مستقیم به شبکه پروازی بین‌المللی با دسترسی به بیش از ۶۰ مقصد منطقه‌ای و بین‌المللی را ایجاد کرده است. ثالثاً، فاصله مناسب از مرکز کلان‌شهر تهران (کاهش آلودگی و ترافیک) همراه با دسترسی آسان به مراکز علمی، پژوهشی و نیروی انسانی متخصص پایتخت، تعادلی بهینه بین آرامش عملیاتی و دسترسی به منابع انسانی نخبه ایجاد نموده است.

لایه دوم: تحلیل زیرساختی-فنی: منطقه مورد نظر از نظر زیرساخت‌های فنی دارای شرایط ممتازی است: شبکه برق با پایداری بالا و امکان تأمین برق اضطراری از طریق ژنراتورهای دیزلی و سیستم‌های UPS صنعتی، شبکه فیبر نوری با پهنای باند اختصاصی و امکان اتصال به شبکه‌های بین‌المللی اینترنت از طریق دروازه‌های مخابراتی مجاز، سیستم آب‌رسانی صنعتی با ظرفیت کافی و شبکه فاضلاب و تصفیه‌خانه اختصاصی، سیستم اطفاء حریق پیشرفته مطابق با استانداردهای NFPA و ISO، و سیستم امنیت فیزیکی لایه‌ای شامل کنترل دسترسی بیومتریک، دوربین‌های مداربسته هوشمند با تحلیل تصویر و گشت‌های امنیتی تخصصی. علاوه بر این، وجود دیتاسنتر منطقه با گرید Tier III و امکان توسعه به گرید Tier IV، زیرساخت حیاتی برای استقرار پلتفرم‌های مالی دیجیتال و پردازش تراکنش‌های حساس محسوب می‌شود.

لایه سوم: تحلیل قانونی-حکمرانی: منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) تحت حاکمیت قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ و اصلاحات بعدی آن اداره می‌شود. این چارچوب قانونی مزایای قابل توجهی برای طرح پیشنهادی ایجاد می‌کند: معافیت مالیاتی ۲۰ ساله برای فعالیت‌های تولیدی و خدماتی، معافیت از حقوق گمرکی برای واردات ماشین‌آلات، تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز، امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی با تضمین‌های قانونی مطابق قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰، استقلال نسبی در تعیین مقررات داخلی منطقه با تأیید شورای عالی مناطق آزاد، و امکان انعقاد قراردادهای بین‌المللی با اشخاص حقوقی خارجی. علاوه بر این، آیین‌نامه عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد امکان انجام عملیات ارزی، افتتاح حساب‌های بین‌المللی و ارائه خدمات مالی ویژه را در چارچوب مقررات بانک مرکزی فراهم می‌آورد.

لایه چهارم: تحلیل اکوسیستمی-هم‌افزایی: موقعیت طرح در مجاورت شهرک‌های صنعتی استان تهران (شهرک صنعتی شمس‌آباد، شهرک صنعتی چهاردانگه، شهرک صنعتی پرند) و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی همجوار (منطقه ویژه اقتصادی پیام، منطقه آزاد انزلی، منطقه ویژه اقتصادی بندر امام خمینی) امکان ایجاد هم‌افزایی و زنجیره ارزش تکمیلی را فراهم می‌کند. شرکت‌های مستقر در شهرک‌های صنعتی می‌توانند از خدمات پرداخت بین‌المللی، تأمین مالی و مشاوره فین‌تک مرکز استفاده نمایند و در مقابل، استارت‌آپ‌های فین‌تک مستقر در مرکز می‌توانند راه‌حل‌های خود را در محیط واقعی کسب و کارهای صنعتی تست و توسعه دهند. همچنین، همکاری با مراکز پژوهشی و دانشگاهی تهران (دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه تهران، پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات) امکان دسترسی به نیروی انسانی نخبه، همکاری‌های پژوهشی مشترک و انتقال فناوری را تسهیل می‌نماید.

لایه پنجم: تحلیل اقلیمی-محیط زیستی: اقلیم نیمه خشک منطقه تهران با میانگین دمای سالانه ۱۷ درجه سانتی گراد و روزهای آفتابی زیاد، شرایط مناسبی برای استقرار دیتاسنترها و زیرساخت های فناوری اطلاعات فراهم می کند که با بهره گیری از سیستم های خنک کننده طبیعی (Free Cooling) می توان مصرف انرژی را بهینه نمود. با این حال، طرح باید تمهیدات لازم برای مدیریت مصرف آب (با توجه به محدودیت های آبی منطقه)، کاهش انتشار کربن از طریق استفاده از انرژی های تجدیدپذیر (نصب پنل های خورشیدی در بام ساختمان ها)، مدیریت پسماندهای الکترونیکی مطابق با استانداردهای زیست محیطی، و رعایت اصول ساختمان سازی سبز را در طراحی و اجرا مدنظر قرار دهد.

لایه ششم: تحلیل ریسک-امنیتی: موقعیت مکانی طرح از نظر امنیتی دارای نقاط قوت و چالش هایی است: از یک سو، قرارگیری در محدوده تحت حفاظت فرودگاه بین المللی و وجود نیروهای امنیتی تخصصی، سطح بالایی از امنیت فیزیکی را تضمین می کند. از سوی دیگر، حساسیت فعالیت های مالی دیجیتال و رمزارزها، نیازمند تدابیر امنیتی سایبری پیشرفته شامل دیوارهای آتش لایه ای، سیستم های تشخیص و پیشگیری از نفوذ (IDS/IPS)، مرکز عملیات امنیت (SOC) ۷/۲۴، و پروتکل های پاسخ به حوادث سایبری است. همچنین، تنوع بخشی به مسیرهای ارتباطی اینترنت (از طریق اپراتورهای مختلف و لینک های ماهواره ای پشتیبان) و استقرار سیستم های بک آپ و بازیابی فاجعه (Disaster Recovery) در سایت های جغرافیایی مجزا، از الزامات حیاتی برای تضمین تداوم کسب و کار محسوب می شود.

بخش هفتم: پیشنیازها و زیرساخت های لازم طرح با تحلیل جامع

الف) زیرساخت های قانونی و حکمرانی: ۱. اخذ مجوز فعالیت از سازمان مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران مطابق با ضوابط و مقررات حاکم بر مناطق آزاد و با تأکید بر انطباق فعالیت های فین تک و رمزارزی با سیاست های کلی نظام و مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران. ۲. تدوین و تصویب «نظام نامه داخلی فعالیت های اقتصاد دیجیتال و فناوری مالی» در منطقه آزاد شهر فرودگاهی با مشارکت کارشناسان حقوقی، فنی و نظارتی و با تأیید شورای عالی مناطق آزاد و نهادهای ذی ربط ملی. ۳. ایجاد «کمیته نظارت و انطباق» متشکل از نمایندگان سازمان مناطق آزاد، بانک مرکزی، سازمان بورس و اوراق بهادار، پلیس فتا و کارشناسان مستقل برای نظارت مستمر بر فعالیت های مرکز و اطمینان از رعایت مقررات مبارزه با پولشویی (AML)، تأمین مالی تروریسم (CFT) و حفاظت از داده های شخصی، ۴. انعقاد تفاهم نامه های همکاری رسمی با نهادهای نظارتی بین المللی (در صورت امکان) و مراکز رگولاتوری کشورهای همسایه برای تسهیل مبادلات فرامرزی و ایجاد چارچوب های نظارتی هماهنگ. ۵. طراحی و استقرار سیستم حاکمیت شرکتی (Corporate Governance) شفاف برای صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر شامل اساسنامه، آیین نامه های داخلی، کمیته های تخصصی (سرمایه گذاری، ریسک، حسابرسی) و مکانیزم های گزارش دهی به سرمایه گذاران.

ب) زیرساخت های مالی و تأمین سرمایه: ۱. تأمین سرمایه اولیه ۸۰ میلیون یورویی از طریق ترکیبی از منابع: سهم بخش عمومی (۳۰٪)، سرمایه گذاران استراتژیک داخلی (۴۰٪)، سرمایه گذاران خارجی واجد شرایط (۲۰٪) و تسهیلات بانکی یا صکوک اسلامی ۱۰٪. ۲. ایجاد ساختار حقوقی بهینه برای صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر با در نظر گیری قوانین ایران و استانداردهای

بین‌المللی، شامل امکان جذب سرمایه به صورت سهام ممتاز، اوراق مشارکت قابل تبدیل، یا قراردادهای مشارکت مدنی ۳. طراحی مکانیزم‌های خروج (Exit Mechanisms) برای سرمایه‌گذاران صندوق شامل عرضه اولیه سهام استارت‌آپ‌های موفق در بورس منطقه یا بین‌المللی، فروش به سرمایه‌گذاران استراتژیک، یا بازخرید توسط خود صندوق ۴. ایجاد خط اعتباری اضطراری (Emergency Credit Line) با بانک‌های داخلی و بین‌المللی همکار برای مدیریت نقدینگی در شرایط غیرمترقبه ۵. استقرار سیستم مدیریت ریسک مالی یکپارچه شامل شناسایی، اندازه‌گیری، پایش و کنترل ریسک‌های بازار، اعتباری، عملیاتی و نقدینگی با بهره‌گیری از مدل‌های کمی پیشرفته.

ج) زیرساخت‌های فیزیکی و کالبدی: ۱. احداث ساختمان اصلی مرکز با مساحت تقریبی ۱۵,۰۰۰ مترمربع در چهار طبقه شامل: فضاهای اداری و مدیریتی، آزمایشگاه‌های نوآوری و تست، فضاهای کار اشتراکی برای استارت‌آپ‌ها، سالن‌های کنفرانس و آموزش، دیتاستر و مرکز عملیات امنیت، و فضاهای پشتیبانی و خدماتی ۲. طراحی معماری ساختمان با رعایت اصول انعطاف‌پذیری (Flexibility) و مقیاس‌پذیری (Scalability) برای امکان توسعه آتی و تطبیق با نیازهای متغیر فناوری ۳. تأمین سیستم‌های تأسیساتی پیشرفته شامل تهویه مطبوع دقیق (Precision Cooling) برای دیتاستر، سیستم برق اضطراری با ظرفیت کافی برای حداقل ۷۲ ساعت کارکرد مستقل، سیستم اطفاء حریق گازی FM۲۰۰ یا Novec ۱۲۳۰ برای فضاهای حساس الکترونیکی ۴. ایجاد فضای سبز و محیط کاری الهام‌بخش با رعایت استانداردهای رفاهی و بهره‌وری نیروی انسانی (نور طبیعی، کیفیت هوا، فضاهای استراحت و تعامل) ۵. پیش‌بینی پارکینگ کافی، دسترسی‌های معلولین، و امکانات حمل‌ونقل داخلی (شاتل برقی) برای تسهیل تردد کارکنان و مراجعان.

د) زیرساخت‌های دیجیتال و فناوری اطلاعات: ۱. راه‌اندازی دیتاستر اختصاصی با گرید حداقل Tier III شامل سرورهای پرسرعت، سیستم‌های ذخیره‌سازی توزیع‌شده (Distributed Storage)، شبکه‌های پرسرعت داخلی (۱۰/۴۰/۱۰۰ GbE)، و سیستم‌های بک‌آپ خودکار و بازیابی فاجعه ۲. استقرار پلتفرم ابری خصوصی (Private Cloud) برای ارائه خدمات زیرساختی (IaaS)، پلتفرمی (PaaS) و نرم‌افزاری (SaaS) به استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های مستقر در مرکز با امکان ارتقا به مدل ابری ترکیبی (Hybrid Cloud) در آینده ۳. توسعه پلتفرم پرداخت بین‌المللی مبتنی بر معماری میکروسرویس (Microservices) با قابلیت یکپارچه‌سازی با سیستم‌های بانکی داخلی، دروازه‌های پرداخت بین‌المللی، و پروتکل‌های بلاکچین ۴. پیاده‌سازی سیستم‌های امنیتی سایبری پیشرفته شامل مدیریت هویت و دسترسی (IAM)، رمزنگاری داده‌ها در حال انتقال و ذخیره‌شده، سیستم‌های تشخیص ناهنجاری (Anomaly Detection)، و پلتفرم مدیریت اطلاعات و رویدادهای امنیتی (SIEM) ۵. ایجاد آزمایشگاه تست و شبیه‌سازی (Sandbox Environment) با قابلیت شبیه‌سازی شبکه‌های بانکی، سیستم‌های پرداخت، و محیط‌های بلاکچین مختلف برای تست ایمن راه‌حل‌های نوآورانه قبل از استقرار در محیط عملیاتی.

ه) زیرساخت‌های نیروی انسانی، دانش و مهارت: ۱. جذب و استخدام تیم مدیریت ارشد با تجربه بین‌المللی در حوزه‌های فین‌تک، سرمایه‌گذاری خطرپذیر، و مدیریت مناطق آزاد، ترجیحاً با ترکیبی از تخصص‌های داخلی و بین‌المللی ۲. طراحی و اجرای برنامه جامع جذب و توسعه استعدادها (Talent Acquisition & Development) شامل همکاری با دانشگاه‌های برتر، برگزاری مسابقات استارت‌آپی و هکاتون، و ارائه بورسیه‌های تخصصی برای دانشجویان مستعد ۳. ایجاد آکادمی

آموزش تخصصی فین تک با ارائه دوره‌های گواهینامه‌دار در حوزه‌های فنی (برنامه‌نویسی بلاکچین، امنیت سایبری، هوش مصنوعی در مالی)، حقوقی (مقررات مالی بین‌المللی، قراردادهای هوشمند)، و کسب‌وکاری (مدل‌سازی مالی، بازاریابی دیجیتال). ۴۰. استقرار سیستم مدیریت دانش (Knowledge Management) برای مستندسازی تجربیات، بهترین روش‌ها (Best Practices)، و درس‌های آموخته شده پروژه‌ها و تسهیل اشتراک‌گذاری دانش درون‌سازمانی. ۵۰. طراحی مکانیزم‌های انگیزشی و حفظ نیروی انسانی نخبه شامل بسته‌های جبران خدمات رقابتی، امکان مشارکت در سهام استارت‌آپ‌ها (Stock Options)، و فرصت‌های توسعه شغلی و بین‌المللی.

(و) زیرساخت‌های تأمین مواد اولیه، تجهیزات و تکنولوژی: ۱. انعقاد قراردادهای تأمین بلندمدت با تولیدکنندگان معتبر سخت‌افزارهای سرور، شبکه و امنیت سایبری با در نظرگیری الزامات بومی‌سازی و پشتیبانی فنی محلی. ۲. ایجاد مکانیزم‌های واردات تسهیل‌شده تجهیزات تخصصی با استفاده از معافیت‌های گمرکی مناطق آزاد و هماهنگی با سازمان‌های ذی‌ربط برای اخذ مجوزهای لازم. ۳. توسعه همکاری‌های فناورانه با شرکت‌های پیشرو جهانی در حوزه‌های بلاکچین، هوش مصنوعی و پرداخت دیجیتال برای انتقال فناوری، لایسنس نرم‌افزار و پشتیبانی فنی. ۴۰. پیش‌بینی بودجه تحقیق و توسعه (حداقل ۱۵٪ از سرمایه اولیه) برای توسعه راه‌حل‌های بومی، ثبت اختراعات و ایجاد مالکیت فکری استراتژیک. ۵۰. ایجاد آزمایشگاه کالیبراسیون و تست تجهیزات برای اطمینان از کیفیت و انطباق سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مورد استفاده با استانداردهای بین‌المللی.

(ز) عوامل محیطی و پایداری: ۱. انجام ارزیابی اثرات زیست‌محیطی (EIA) پیش از شروع عملیات اجرایی و تدوین برنامه مدیریت زیست‌محیطی (EMP) برای پایش و کاهش اثرات منفی طرح. ۲. به‌کارگیری فناوری‌های سبز در طراحی و بهره‌برداری از ساختمان‌ها و زیرساخت‌ها شامل سیستم‌های بازیافت آب، پنل‌های خورشیدی، و مصالح ساختمانی پایدار. ۳۰. استقرار سیستم مدیریت پسماند الکترونیکی (E-Waste Management) مطابق با استانداردهای بین‌المللی برای بازیافت و دفع ایمن تجهیزات فرسوده. ۴۰. طراحی برنامه مسئولیت اجتماعی شرکتی (CSR) با تمرکز بر آموزش دیجیتال به جامعه محلی، حمایت از استارت‌آپ‌های اجتماعی و کاهش شکاف دیجیتال. ۵۰. پایش مستمر شاخص‌های پایداری (کربن، آب، انرژی) و گزارش‌دهی شفاف به ذی‌نفعان در چارچوب استانداردهای گزارش‌دهی پایداری.

بخش هشتم: خدمات پیشنهادی قابل ارائه طرح و تشریح آنها

خدمت اول: آزمایشگاه نوآوری و تست رگولاتوری (Regulatory Sandbox Lab): این خدمت به استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های فین تک اجازه می‌دهد محصولات و خدمات نوآورانه خود را در محیطی کنترل‌شده و با نظارت نهادهای حاکمیتی آزمایش نمایند. فرآیند ارائه این خدمت شامل مراحل ذیل است: درخواست پذیرش و ارزیابی اولیه ایده از نظر نوآوری، انطباق قانونی و پتانسیل بازار؛ امضای توافق‌نامه محرمانگی و چارچوب آزمایش؛ تخصیص محیط تست ایزوله با دسترسی به داده‌های مصنوعی (Synthetic Data) و شبیه‌سازهای سیستم‌های بانکی؛ نظارت مستمر توسط کمیته انطباق و ارائه بازخورد فنی-حقوقی؛

و در نهایت، صدور گواهی انطباق یا توصیه‌های اصلاحی برای ورود به بازار عملیاتی. این خدمت ریسک ورود محصولات نوآورانه به بازار را کاهش داده و سرعت تجاری‌سازی را افزایش می‌دهد.

خدمت دوم: تأمین مالی مرحله‌ای استارت‌آپ‌ها: (Stage-Gate Venture Financing) صندوق

سرمایه‌گذاری خطرپذیر طرح، خدمات تأمین مالی را در سه مرحله اصلی ارائه می‌دهد: مرحله بذری (Seed) با سرمایه‌گذاری ۵۰,۰۰۰ تا ۲۰۰,۰۰۰ یورو برای استارت‌آپ‌های ایده‌محور با تیم بنیان‌گذار قوی، مرحله سری A با سرمایه‌گذاری ۲۰۰,۰۰۰ تا ۱ میلیون یورو برای شرکت‌های دارای محصول اولیه و شواهد اولیه پذیرش بازار، و مرحله سری B با سرمایه‌گذاری ۱ تا ۵ میلیون یورو برای شرکت‌های در حال رشد با مدل کسب‌وکار اثبات‌شده و پتانسیل توسعه منطقه‌ای. هر مرحله سرمایه‌گذاری مشروط به دستیابی به دروازه‌های عملکردی (Milestones) مشخص و همراه با خدمات ارزش‌افزوده شامل مشاوره استراتژیک، معرفی به شبکه‌های توزیع، و پشتیبانی حقوقی-تنظیم‌گری است.

خدمت سوم: پلتفرم پرداخت بین‌المللی و تسویه حساب فرامرزی: این پلتفرم امکان پردازش پرداخت‌های تجاری

بین‌المللی را از طریق کانال‌های جایگزین و قانونمند فراهم می‌آورد. مکانیزم عملکرد پلتفرم به شرح ذیل است: ثبت‌نام و احراز هویت چندلایه کاربران (تجار، شرکت‌ها، مؤسسات) مطابق با مقررات KYC/AML؛ ایجاد کیف پول دیجیتال چندارزی با پشتیبانی از ریال، یورو، دلار و رمزارزهای قانونی مجاز؛ تبدیل ارز و مدیریت ریسک ارزی از طریق مکانیزم‌های هجینگ داخلی؛ اجرای خودکار تراکنش‌ها از طریق قراردادهای هوشمند با قابلیت ردیابی و شفافیت کامل؛ و تسویه نهایی از طریق شبکه‌های مجاز داخلی یا بین‌المللی. پلتفرم مذکور با کارمزد رقابتی (۰.۵٪ تا ۲٪ بسته به حجم و نوع تراکنش) و زمان پردازش زیر ۲۴ ساعت، جایگزین کارآمدی برای سیستم‌های سنتی ارائه می‌دهد.

خدمت چهارم: مشاوره تخصصی فین‌تک و انطباق مقرراتی (RegTech Advisory): مرکز خدمات مشاوره‌ای

تخصصی را در حوزه‌های ذیل ارائه می‌دهد: طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های انطباق خودکار (RegTech) برای رعایت مقررات AML/CFT، حفاظت از داده و گزارش‌دهی نظارتی؛ مشاوره در زمینه اخذ مجوزهای فعالیت مالی از نهادهای داخلی و بین‌المللی؛ بازنگری و بهینه‌سازی فرآیندهای کسب‌وکار از منظر دیجیتالی‌سازی و انطباق قانونی؛ و ارائه راه‌حل‌های سفارشی برای چالش‌های خاص هر مشتری. این خدمات توسط تیمی از مشاوران با تجربه بین‌المللی و دانش عمیق از مقررات ایران و استانداردهای جهانی ارائه می‌شود.

خدمت پنجم: آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی تخصصی: آکادمی تخصصی فین‌تک مرکز، دوره‌های آموزشی

متنوعی را در سه سطح ارائه می‌دهد: دوره‌های مقدماتی برای آشنایی با مفاهیم پایه اقتصاد دیجیتال، بلاکچین و فین‌تک؛ دوره‌های تخصصی فنی شامل برنامه‌نویسی قراردادهای هوشمند، امنیت سایبری سیستم‌های مالی، و تحلیل داده‌های بزرگ در مالی؛ و دوره‌های پیشرفته مدیریتی شامل استراتژی نوآوری مالی، مدیریت صندوق‌های خطرپذیر، و حکمرانی دیجیتال. دوره‌ها به صورت حضوری، آنلاین و ترکیبی ارائه شده و منجر به اخذ گواهینامه‌های معتبر داخلی و بین‌المللی می‌گردند.

خدمت ششم: شتاب‌دهی و پشتیبانی عملیاتی استارت‌آپ‌ها: برنامه شتاب‌دهی مرکز یک دوره ۶ تا ۹ ماهه فشرده است که شامل موارد ذیل می‌باشد: تخصیص فضای کار اشتراکی مجهز و دسترسی به زیرساخت‌های فنی مرکز؛ منتورینگ فردی توسط کارآفرینان باتجربه و متخصصان صنعت؛ کارگاه‌های موضوعی در حوزه‌های توسعه محصول، بازاریابی، جذب سرمایه و مقیاس‌گذاری؛ دسترسی به شبکه‌ای از سرمایه‌گذاران، مشتریان بالقوه و شرکای استراتژیک؛ و پشتیبانی حقوقی-اداری برای ثبت شرکت، اخذ مجوزها و انعقاد قراردادها. استارت‌آپ‌های منتخب در پایان دوره، فرصت ارائه به سرمایه‌گذاران (Demo Day) و جذب سرمایه مرحله بعدی را خواهند داشت.

خدمت هفتم: پژوهش کاربردی و توسعه فناوری‌های پیشرفته: مرکز با ایجاد آزمایشگاه‌های تخصصی پژوهشی، فعالیت‌های تحقیق و توسعه را در حوزه‌های اولویت‌دار ذیل دنبال می‌کند: توسعه پروتکل‌های بلاکچین بومی با قابلیت انطباق با الزامات فقهی و حقوقی ایران؛ طراحی الگوریتم‌های هوش مصنوعی برای تشخیص تقلب، ارزیابی اعتبار و مدیریت ریسک در سیستم‌های مالی دیجیتال؛ پژوهش در زمینه توکنیزه شدن دارایی‌های واقعی (RWA) و کاربرد آن در تأمین مالی زنجیره تأمین و تجارت بین‌الملل؛ و مطالعه تطبیقی مقررات فین‌تک در کشورهای مختلف و ارائه پیشنهادات سیاستی برای نهادهای حاکمیتی. خروجی‌های پژوهشی شامل مقالات علمی، ثبت اختراعات، توسعه نمونه‌های اولیه (Prototypes) و ارائه گزارش‌های سیاستی به تصمیم‌گیران است.

خدمت هشتم: تسهیل‌گری در ورود به بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی: مرکز به عنوان دروازه‌ای برای استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های ایرانی جهت ورود به بازارهای خارجی عمل می‌کند. خدمات این بخش شامل: شناسایی و ارزیابی فرصت‌های بازار در کشورهای هدف بر اساس تحلیل‌های اقتصادی-حقوقی-فرهنگی؛ تسهیل ارتباط با شرکای محلی، توزیع‌کنندگان و مشتریان بالقوه در بازارهای هدف؛ پشتیبانی در زمینه انطباق محصول با مقررات و استانداردهای بازار هدف؛ و ارائه خدمات لجستیکی-حقوقی برای استقرار عملیات در خارج از کشور. این خدمت با بهره‌گیری از شبکه شرکای بین‌المللی مرکز و تجربه تیم مدیریت، ریسک ورود به بازارهای جدید را کاهش می‌دهد.

بخش نهم: جزئیات دقیق و عمیق فنی و عمرانی و انواع منابع مورد نیاز طرح

الف) جزئیات فنی و عمرانی زیرساخت فیزیکی:

۱. **مشخصات فنی ساختمان اصلی مرکز:** ساختمان اصلی مرکز با مساحت کل ۱۵,۰۰۰ مترمربع در چهار طبقه همکف و سه طبقه فوقانی طراحی می‌شود. اسکلت ساختمان از نوع بتنی مسلح با سیستم قاب خمشی ویژه مطابق با آیین‌نامه ۲۸۰۰ ایران و استانداردهای بین‌المللی IBC ۲۰۲۱ برای مقاومت در برابر زلزله تا شدت ۸ ریشتر طراحی خواهد شد. نمای خارجی ساختمان با ترکیبی از شیشه‌های دوجداره Low-E با ضریب انتقال حرارت پایین کمتر از $1.1 \text{ W/m}^2\text{K}$ و پنل‌های کامپوزیت آلومینیومی با عایق حرارتی معدنی اجرا می‌شود تا همزمان با تأمین نور طبیعی بهینه، مصرف انرژی برای سرمایش و گرمایش کاهش یابد.

سیستم تهویه مطبوع ساختمان از نوع چیلر جذبی با قابلیت بازیافت حرارت (Heat Recovery) برای طبقات اداری و عمومی، و سیستم تهویه دقیق (Precision Air Conditioning) با کنترل دمای ± 1 درجه سانتی گراد و رطوبت $\pm 5\%$ برای دیتاستر و آزمایشگاه‌های حساس الکترونیکی طراحی می‌شود. سیستم برق‌رسانی شامل ترانسفورماتورهای اصلی با ظرفیت 2500×2 کیلوولت‌آمپر، تابلوهای توزیع اصلی و فرعی با کلیدهای اتوماتیک هوشمند، و سیستم برق اضطراری متشکل از ژنراتورهای دیزلی با ظرفیت 2500×2 کیلووات به همراه بانک باتری‌های UPS با ظرفیت ۵۰۰ کیلووات-ساعت برای تأمین برق بدون وقفه (Zero Downtime) برای سرورها و تجهیزات حیاتی است.

۲. مشخصات فنی دیتاستر و زیرساخت دیجیتال: دیتاستر مرکز با گرید Tier III و قابلیت ارتقا به Tier IV طراحی می‌شود که شامل مشخصات فنی ذیل است: سیستم خنک‌کننده با معماری Hot/Cold Aisle Containment برای بهینه‌سازی جریان هوا و کاهش مصرف انرژی تا ۴۰٪، سیستم اطفاء حریق گازی از نوع Novec ۱۲۳۰ یا FM۲۰۰ با زمان تخلیه کمتر از ۱۰ ثانیه و بدون باقیمانده مخرب برای تجهیزات الکترونیکی، سیستم مدیریت زیرساخت دیتاستر (DCIM) برای پایش بلادرنگ دما، رطوبت، مصرف برق و ظرفیت سرورها، و سیستم فیزیکی امنیتی لایه‌ای شامل کنترل دسترسی بیومتریک چندعاملی، دوربین‌های مداربسته با تحلیل هوشمند رفتار (Behavioral Analytics)، و گشت‌های امنیتی ۷/۲۴.

زیرساخت شبکه دیتاستر شامل سوئیچ‌های هسته (Core Switches) با ظرفیت ۱۰۰ گیگابیت بر ثانیه، سوئیچ‌های توزیع و دسترسی با پشتیبانی از پروتکل‌های SDN (Software-Defined Networking) برای انعطاف‌پذیری و مدیریت متمرکز، فایروال‌های نسل جدید (NGFW) با قابلیت بازرسی عمیق بسته‌ها (Deep Packet Inspection) و پیشگیری از نفوذ (IPS)، و سیستم‌های تعادل بار (Load Balancers) برای توزیع هوشمند ترافیک و تضمین دسترسی‌پذیری ۹۹.۹۹۵٪ طراحی می‌شود. سیستم ذخیره‌سازی داده‌ها از نوع SAN (Storage Area Network) با ظرفیت اولیه ۲ پتابایت و قابلیت توسعه تا ۱۰ پتابایت، با مکانیزم‌های تکرار داده (Replication) در سایت‌های جغرافیایی مجزا برای تضمین بازیابی فاجعه (Disaster Recovery) با RPO کمتر از ۱۵ دقیقه و RTO کمتر از ۱ ساعت پیاده‌سازی می‌گردد.

۳. مشخصات فنی پلتفرم پرداخت و سیستم‌های بلاکچین: پلتفرم پرداخت بین‌المللی بر پایه معماری میکروسرویس (Microservices Architecture) با استفاده از فناوری‌های متن‌باز و تجاری ترکیبی توسعه می‌یابد. لایه ارائه خدمات (API Gateway) با استفاده از فناوری‌هایی مانند Kong یا Apigee برای مدیریت درخواست‌ها، احراز هویت، محدودسازی نرخ (Rate Limiting) و مانیتورینگ طراحی می‌شود. لایه منطق کسب‌وکار با استفاده از فریم‌ورک‌هایی مانند Spring Boot (Java) یا NET Core (C#) برای توسعه سرویس‌های ماژولار شامل مدیریت کاربر، پردازش تراکنش، تبدیل ارز، و گزارش‌دهی پیاده‌سازی می‌گردد.

لایه بلاکچین برای رمزارزهای قانونی و قراردادهای هوشمند، بر پایه یک شبکه خصوصی/اجازه‌دار (Permissioned Blockchain) با استفاده از پلتفرم‌هایی مانند Hyperledger Fabric یا Corda توسعه می‌یابد که امکان کنترل دسترسی، حریم خصوصی تراکنش‌ها و انطباق با مقررات را فراهم می‌آورد. قراردادهای هوشمند با زبان‌های Solidity برای سازگاری با

استانداردهای ERC یا Chaincode Go/JavaScript برای Hyperledger نوشته شده و قبل از استقرار، تحت آزمایش‌های امنیتی جامع شامل تحلیل استاتیک کد، تست نفوذ و ممیزی توسط شرکت‌های مستقل امنیتی قرار می‌گیرند.

سیستم احراز هویت و مدیریت دسترسی (IAM) با پشتیبانی از پروتکل‌های OAuth ۲.۰، OpenID Connect و SAML ۲.۰، همراه با مکانیزم‌های احراز هویت چندعاملی شامل رمز عبور، OTP، بیومتریک و کلیدهای سخت‌افزاری برای تأمین امنیت لایه کاربری طراحی می‌شود. سیستم رمزنگاری داده‌ها از استانداردهای AES-۲۵۶ برای داده‌های ذخیره‌شده و TLS ۱.۳ برای داده‌های در حال انتقال استفاده می‌کند و مدیریت کلیدهای رمزنگاری از طریق یک سرویس مدیریت کلید متمرکز (HSM-based Key Management Service) انجام می‌پذیرد.

ب) منابع انسانی مورد نیاز با جزئیات تخصصی:

۱. تیم مدیریت ارشد و راهبردی:

مدیرعامل مرکز: دارای حداقل ۱۵ سال تجربه مدیریتی در حوزه فین‌تک، بانکداری دیجیتال یا سرمایه‌گذاری خطرپذیر، ترجیحاً با سابقه کار در مناطق آزاد بین‌المللی یا شرکت‌های چندملیتی، دارای مدرک دکترا یا کارشناسی ارشد در رشته‌های مدیریت، مهندسی صنایع، اقتصاد یا حقوق با گرایش مالی بین‌الملل.

- مدیر فنی و فناوری (CTO) دارای حداقل ۱۲ سال تجربه در طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های مالی دیجیتال، بلاکچین و امنیت سایبری، با تسلط بر معماری‌های مقیاس‌پذیر، استانداردهای امنیتی بین‌المللی (PCI-DSS, ISO ۲۷۰۰۱) و تجربه رهبری تیم‌های فنی بزرگ.

- مدیر سرمایه‌گذاری و صندوق خطرپذیر (CIO) دارای حداقل ۱۰ سال تجربه در مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر، ارزیابی استارت‌آپ‌ها، ساختاردهی معاملات و مدیریت پرتفوی، با شبکه ارتباطی قوی در اکوسیستم استارت‌آپی منطقه‌ای و بین‌المللی.

- مدیر انطباق و ریسک (CCRO) دارای تخصص در مقررات مالی بین‌المللی، تجربه کار با نهادهای نظارتی، و توانایی طراحی چارچوب‌های مدیریت ریسک یکپارچه برای فعالیت‌های فین‌تک.

- مدیر عملیات و توسعه کسب‌وکار (COO) دارای تجربه در مدیریت عملیات مراکز نوآوری، شتاب‌دهی استارت‌آپ‌ها و توسعه مشارکت‌های استراتژیک، با مهارت‌های قوی در مدیریت پروژه و رهبری تیم‌های چندتخصصی.

۲. تیم‌های تخصصی فنی و عملیاتی:

- تیم توسعه نرم‌افزار و پلتفرم: شامل ۲۰ تا ۳۰ مهندس نرم‌افزار با تخصص در فناوری‌های وب، موبایل، بلاکچین و هوش مصنوعی، با تسلط بر زبان‌های برنامه‌نویسی مرتبط و فریم‌ورک‌های مدرن.

- تیم امنیت سایبری و عملیات امنیت: شامل ۱۰ تا ۱۵ متخصص امنیت با گواهینامه‌های بین‌المللی (CISSP, CEH, OSCP)، تجربه در تست نفوذ، پاسخ به حوادث و طراحی معماری امن، و توانایی کار در شیفت‌های ۷/۲۴ برای مرکز عملیات امنیت (SOC)

- تیم تحلیل داده و هوش مصنوعی: شامل ۸ تا ۱۲ دانشمند داده و مهندس یادگیری ماشین با تجربه در توسعه مدل‌های تشخیص تقلب، ارزیابی اعتبار، و بهینه‌سازی فرآیندهای مالی با استفاده از تکنیک‌های پیشرفته تحلیل داده.
- تیم حقوقی و انطباق مقرراتی: شامل ۵ تا ۸ وکیل و کارشناس حقوقی با تخصص در حقوق فناوری اطلاعات، مقررات مالی بین‌المللی، قراردادهای هوشمند و حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی.
- تیم سرمایه‌گذاری و ارزیابی استارت‌آپ: شامل ۶ تا ۱۰ تحلیلگر مالی و کارشناس صنعت با تجربه در ارزیابی فنی-اقتصادی استارت‌آپ‌ها، مدل‌سازی مالی، و انجام تحقیقات بازار در حوزه فین‌تک.
- تیم آموزش و توسعه استعدادها: شامل ۴ تا ۶ مدرس و طراح آموزشی با تجربه در توسعه محتوای تخصصی فین‌تک، برگزاری دوره‌های گواهینامه‌دار و مدیریت برنامه‌های منتورینگ.

۳. تیم پشتیبانی و خدمات:

- تیم زیرساخت و عملیات فنی: شامل ۸ تا ۱۲ مهندس شبکه، سیستم و دیتاسنتر با تجربه در مدیریت زیرساخت‌های مقیاس‌بزرگ و تضمین دسترسی پذیری بالا.
- تیم مالی و اداری: شامل ۵ تا ۸ کارشناس حسابداری، مالی و منابع انسانی با تجربه در محیط‌های بین‌المللی و آشنایی با استانداردهای گزارش‌دهی مالی (IFRS).
- تیم ارتباطات و بازاریابی: شامل ۴ تا ۶ متخصص با تجربه در بازاریابی دیجیتال، روابط عمومی بین‌المللی و مدیریت برند در حوزه فناوری.

ج) منابع دانشی، مهارتی و فناورانه:

۱. دانش و مالکیت فکری مورد نیاز:

- دسترسی به پایگاه‌های دانش تخصصی شامل استانداردهای فنی (ISO, IEEE, IETF)، مقررات مالی بین‌المللی (FATF, BIS, IOSCO)، و بهترین روش‌های صنعت فین‌تک از طریق اشتراک در پلتفرم‌هایی مانند Gartner, Forrester, CB Insights.
- توسعه و ثبت مالکیت فکری استراتژیک شامل الگوریتم‌های بومی تشخیص تقلب، پروتکل‌های بلاکچین انطباق‌پذیر با مقررات ایران، و چارچوب‌های قراردادهای هوشمند با پشتیبانی از الزامات فقهی.
- ایجاد کتابخانه کد باز (Open Source Repository) داخلی برای تسهیل توسعه سریع راه‌حل‌ها و همکاری با جامعه جهانی توسعه‌دهندگان، با رعایت سیاست‌های امنیتی و مالکیت فکری.

۲. مهارت‌های تخصصی و برنامه توسعه توانمندی:

- طراحی مسیر توسعه شغلی (Career Path) و برنامه آموزش مستمر برای کلیه کارکنان شامل دوره‌های داخلی، شرکت در کنفرانس‌های بین‌المللی، و فرصت‌های مبادله تخصصی با شرکای جهانی.

- استقرار سیستم ارزیابی عملکرد مبتنی بر شایستگی برای شناسایی شکاف‌های مهارتی و برنامه‌ریزی هدفمند توسعه فردی و تیمی.
- ایجاد برنامه جانشین‌پروری (Succession Planning) برای پست‌های کلیدی جهت تضمین تداوم دانش سازمانی و کاهش ریسک وابستگی به افراد.

د) منابع فیزیکی، تجهیزات و تکنولوژی:

۱. تجهیزات سخت‌افزاری و زیرساخت فیزیکی:

- سرورهای محاسباتی: ۵۰ تا ۷۰ سرور رک‌مونت با پردازنده‌های Intel Xeon یا AMD EPYC نسل جدید، حافظه RAM حداقل ۲۵۶ گیگابایت، و ذخیره‌سازی NVMe با ظرفیت حداقل ۱۰ ترابایت برای هر سرور.
- سیستم‌های ذخیره‌سازی: آرایه‌های ذخیره‌سازی SAN با ظرفیت اولیه ۲ پتابایت، پشتیبانی از پروتکل‌های FC و iSCSI، و قابلیت تکرار داده بلادرنگ به سایت پشتیبان.
- تجهیزات شبکه: سوئیچ‌های هسته و توزیع با پورت‌های ۱۰/۴۰/۱۰۰ GbE، روترهای لبه با پشتیبانی از BGP و MPLS، و تجهیزات امنیت شبکه شامل فایروال‌های نسل جدید، سیستم‌های تشخیص نفوذ و گیت‌وی‌های امن وب.
- تجهیزات دیتاستر: رک‌های استاندارد ۴۲ یونیتی با مدیریت کابل و خنک‌کنندگی بهینه، سیستم‌های PDU هوشمند با مانیتورینگ مصرف برق، و سیستم‌های مدیریت محیطی (سنسورهای دما، رطوبت، نشت آب).

۲. نرم‌افزارها و پلتفرم‌های تخصصی:

- سیستم‌عامل‌ها و مجازی‌سازی: لینوکس (RHEL, Ubuntu LTS) برای سرورها، VMware vSphere یا Kubernetes برای اورکستراسیون کانتینرها و مدیریت زیرساخت ابری.
- پایگاه‌های داده: ترکیبی از پایگاه‌های رابطه‌ای (PostgreSQL, MySQL) برای داده‌های ساختاریافته و پایگاه‌های غیررابطه‌ای (MongoDB, Cassandra) برای داده‌های نیمه‌ساختاریافته و حجم بالا.
- ابزارهای توسعه و عملیات: پلتفرم‌های CI/CD (Jenkins, GitLab CI)، ابزارهای مانیتورینگ (Prometheus, Grafana, ELK Stack)، و سیستم‌های مدیریت لاگ و ممیزی یا راه‌حل‌های متن‌باز معادل.
- نرم‌افزارهای تخصصی فین‌تک: موتورهای پردازش پرداخت، پلتفرم‌های تحلیل ریسک مانند SAS یا راه‌حل‌های متن‌باز، و ابزارهای تست و شبیه‌سازی تراکنش‌ها.

ه) مواد اولیه و منابع مصرفی:

- قطعات یدکی و مصرفی تجهیزات الکترونیکی شامل ماژول‌های حافظه، دیسک‌های SSD، کارت‌های شبکه و منبع تغذیه با موجودی استراتژیک برای حداقل ۶ ماه عملیات بدون وقفه.
- مواد مصرفی دیتاستر شامل فیلترهای هوا، مایعات خنک‌کننده، و تجهیزات اطفاء حریق با برنامه جایگزینی دوره‌ای بر اساس توصیه‌های سازنده.

- مواد و تجهیزات امنیتی فیزیکی شامل کارت‌های دسترسی، حسگرهای بیومتریک، و تجهیزات نظارت تصویری با برنامه به‌روزرسانی فناوری هر ۳ تا ۵ سال.

(و) عوامل محیطی و ملاحظات پایداری:

- سیستم پایش کیفیت هوا و آب در محدوده مرکز با حسگرهای IoT و گزارش‌دهی بلادرنگ به سامانه‌های نظارتی زیست‌محیطی.
- برنامه مدیریت پسماند الکترونیکی با همکاری شرکت‌های مجاز بازیافت برای جمع‌آوری، تفکیک و پردازش ایمن تجهیزات فرسوده مطابق با استانداردهای WEEE
- سیستم جمع‌آوری و استفاده از آب باران برای آبیاری فضای سبز و مصارف غیرشرب، همراه با تصفیه‌خانه کوچک‌مقیاس برای بازیافت آب خاکستری.
- برنامه کاشت درختان بومی و ایجاد فضای سبز عمودی در ساختمان برای کاهش اثر جزیره گرمایی شهری و بهبود کیفیت محیط کاری.

بخش دهم: استانداردهای الزامی و اختیاری

الف) استانداردهای الزامی (Mandatory Standards)

۱. استانداردهای فنی و امنیتی سایبری:

- استاندارد امنیت اطلاعات ISO/IEC ۲۷۰۰۱:۲۰۲۲ برای استقرار سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS) و حصول اطمینان از حفاظت جامع از داده‌های حساس مالی و شخصی.
- استاندارد امنیت پرداخت کارت‌های پرداخت PCI-DSS v۴٫۰ برای هرگونه پردازش، ذخیره یا انتقال داده‌های کارت‌های پرداخت، حتی در محیط‌های غیرمستقیم.
- استاندارد چارچوب امنیت سایبری مؤسسه ملی استانداردها و فناوری آمریکا (NIST Cybersecurity Framework) برای شناسایی، حفاظت، تشخیص، پاسخ و بازیابی در برابر تهدیدات سایبری.
- استاندارد رمزنگاری FIPS ۱۴۰-۳ برای مازول‌های رمزنگاری مورد استفاده در سیستم‌های حساس، به‌ویژه در مدیریت کلیدها و احراز هویت.
- استاندارد دسترسی‌پذیری وب WCAG ۲٫۱ Level AA برای اطمینان از دسترسی عادلانه کاربران با توانایی‌های مختلف به خدمات دیجیتال مرکز.

۲. استانداردهای مالی و انطباق مقرراتی:

- دستورالعمل‌های گروه ویژه اقدام مالی (FATF) در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم (AML/CFT) شامل الزامات شناسایی مشتری (KYC)، گزارش‌دهی تراکنش‌های مشکوک (STR) و نگهداری سوابق.

- مقررات حفاظت از داده‌های شخصی مشابه GDPR (با تطبیق با قانون حمایت از داده‌های شخصی ایران) شامل اصول قانونی بودن پردازش، حداقل سازی داده، شفافیت، و حقوق ذی‌نفعان.
- استانداردهای گزارش‌دهی مالی بین‌المللی IFRS برای تهیه و ارائه صورت‌های مالی مرکز و صندوق سرمایه‌گذاری به گونه‌ای قابل مقایسه و شفاف برای سرمایه‌گذاران بین‌المللی.
- دستورالعمل‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمینه عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد، شامل مقررات مربوط به حساب‌های ارزی، تسویه حساب‌های فرامرزی و گزارش‌دهی نظارتی.

۳. استانداردهای زیرساختی و عملیاتی:

- استاندارد دیتاستر ANSI/TIA-۹۴۲-B برای گرید Tier III با الزامات مربوط به افزونگی تجهیزات، مسیرهای توزیع برق و خنک‌کنندگی، و دسترسی‌پذیری ۹۹.۹۸۲٪.
- استاندارد مدیریت تداوم کسب‌وکار ISO ۲۲۳۰۱:۲۰۱۹ برای طراحی و آزمون برنامه‌های بازیابی فاجعه و تضمین تداوم خدمات حیاتی در شرایط اختلال.
- استاندارد مدیریت خدمات فناوری اطلاعات ISO/IEC ۲۰۰۰۰-۱:۲۰۱۸ برای استقرار فرآیندهای مدیریت خدمت مبتنی بر بهترین روش‌های ITIL و تضمین کیفیت خدمات ارائه‌شده به کاربران داخلی و خارجی.
- استانداردهای ایمنی و بهداشت حرفه‌ای ISO ۴۵۰۰۱:۲۰۱۸ برای حفاظت از سلامت و ایمنی کارکنان و مراجعان در محیط فیزیکی مرکز.

ب) استانداردهای اختیاری و توصیه‌شده (Optional/Recommended Standards)

۱. استانداردهای تعالی و پایداری:

- استاندارد مدیریت کیفیت ISO ۹۰۰۱:۲۰۱۵ برای استقرار سیستم مدیریت کیفیت یکپارچه در کلیه فرآیندهای مرکز و بهبود مستمر رضایت ذی‌نفعان.
- استاندارد مدیریت محیط زیست ISO ۱۴۰۰۱:۲۰۱۵ برای پایش و کاهش اثرات زیست‌محیطی فعالیت‌های مرکز و حرکت به سمت عملیات کربن‌خنثی.
- استانداردهای ساختمان سبز LEED v۴ یا BREEAM برای طراحی و بهره‌برداری پایدار از ساختمان‌های مرکز با تمرکز بر بهره‌وری انرژی، مدیریت آب و کیفیت محیط داخلی.
- چارچوب گزارش‌دهی پایداری GRI Standards برای شفاف‌سازی عملکرد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی مرکز در گزارش‌های سالانه به ذی‌نفعان.

۲. استانداردهای تخصصی فین تک و بلاکچین:

- استانداردهای فنی بلاکچین IEEE P۲۴۱۸ (استاندارد مرجع) و ISO/TC ۳۰۷ (استانداردهای بین‌المللی برای فناوری‌های توزیع‌شده) برای اطمینان از قابلیت تعامل، مقیاس‌پذیری و امنیت راه‌حل‌های مبتنی بر بلاکچین.

- چارچوب‌های حاکمیت داده و اخلاق هوش مصنوعی مانند EU Ethics و OECD AI Principles
- Guidelines for Trustworthy AI برای توسعه مسئولانه و شفاف سیستم‌های هوش مصنوعی در خدمات مالی.
- استانداردهای باز برای API های مالی مانند Open Banking UK Specification یا Berlin Group
- NextGenPSD^۲ برای تسهیل یکپارچه‌سازی با سیستم‌های بانکی و ارائه خدمات نوآورانه در چارچوب بانکداری باز.

۳. استانداردهای مدیریت پروژه و نوآوری:

- راهنمای بدنه دانش مدیریت پروژه PMBOK Guide هفتمین ویرایش یا استاندارد ISO ۲۱۵۰۲ برای مدیریت حرفه‌ای پروژه‌های توسعه زیرساخت و فناوری مرکز.
- چارچوب چابک (Agile) و اسکرام (Scrum) با تطبیق برای محیط‌های رگولاتوری محور (Regulated Agile) برای تسریع توسعه محصولات فین‌تک با حفظ انطباق قانونی.
- استاندارد مدیریت نوآوری ISO ۵۶۰۰۲:۲۰۱۹ برای استقرار سیستم مدیریت نوآوری سیستماتیک و افزایش اثربخشی سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه.

ج) مکانیزم انطباق و ممیزی استانداردها:

- ایجاد واحد مستقل انطباق و ممیزی داخلی با مسئولیت پایش مستمر رعایت استانداردهای الزامی، انجام ممیزی‌های دوره‌ای داخلی، و هماهنگی با ممیزان خارجی معتبر برای اخذ و تمدید گواهینامه‌ها.
- استقرار پلتفرم مدیریت انطباق (Compliance Management Platform) برای مستندسازی سیاست‌ها، فرآیندها و شواهد انطباق، مدیریت ریسک‌های عدم انطباق، و تولید خودکار گزارش‌های نظارتی.
- طراحی برنامه آموزش اجباری سالانه برای کلیه کارکنان در زمینه استانداردهای مرتبط با نقش‌های شغلی آنان و ارزیابی اثربخشی آموزش از طریق آزمون‌های عملی و شبیه‌سازی سناریو.
- ایجاد مکانیزم گزارش‌دهی شفاف به ذی‌نفعان شامل انتشار سالانه گزارش انطباق و پایداری، و برگزاری جلسات پرسش و پاسخ با سرمایه‌گذاران و نهادهای نظارتی.

بخش یازدهم: ساختار تفصیلی حجم سرمایه، ساختار تفصیلی هزینه‌های عملیاتی، شاخص‌های کلیدی تحلیل مالی و اقتصادی

الف) ساختار تفصیلی حجم سرمایه‌گذاری اولیه (۸۰ میلیون یورو)

۱. سرمایه‌گذاری ثابت و زیرساختی (۴۵ میلیون یورو - ۵۶.۲۵٪ کل سرمایه):

- احداث و تجهیز ساختمان اصلی مرکز (۱۵,۰۰۰ مترمربع): ۱۸ میلیون یورو شامل هزینه‌های طراحی معماری و مهندسی (۲.۵ میلیون یورو)، عملیات خاکی و اسکلت بتنی مسلح (۶ میلیون یورو)، نازک‌کاری و تکمیل نما (۴.۵ میلیون یورو)، تأسیسات مکانیکی و الکتریکی پیشرفته (۳.۵ میلیون یورو)، و سیستم‌های امنیتی فیزیکی و هوشمندسازی ساختمان (۱.۵ میلیون یورو).

- راه‌اندازی دیتاستر گرید Tier III : ۱۲ میلیون یورو شامل سرورهای محاسباتی و ذخیره‌سازی (۵ میلیون یورو)، تجهیزات شبکه و امنیت سایبری (۳.۵ میلیون یورو)، سیستم‌های خنک‌کنندگی دقیق و اطفاء حریق گازی (۲ میلیون یورو)، و سیستم‌های مدیریت زیرساخت و مانیتورینگ (۱.۵ میلیون یورو).
- توسعه پلتفرم‌های نرم‌افزاری و دیجیتال: ۹ میلیون یورو شامل توسعه پلتفرم پرداخت بین‌المللی و ماژول‌های مرتبط (۴ میلیون یورو)، پیاده‌سازی زیرساخت بلاکچین خصوصی و قراردادهای هوشمند (۲.۵ میلیون یورو)، سیستم‌های امنیت سایبری و مدیریت هویت (۱.۵ میلیون یورو)، و ابزارهای توسعه، تست و استقرار نرم‌افزار (۱ میلیون یورو).
- تجهیزات آزمایشگاه‌های نوآوری و آموزش: ۴ میلیون یورو شامل ایستگاه‌های کاری تخصصی برای توسعه‌دهندگان (۱.۵ میلیون یورو)، تجهیزات تست و شبیه‌سازی سیستم‌های پرداخت (۱.۵ میلیون یورو)، ابزارهای آموزشی و واقعیت مجازی برای دوره‌های تخصصی (۰.۵ میلیون یورو)، و تجهیزات پژوهشی و پروتوتایپینگ (۰.۵ میلیون یورو).
- هزینه‌های پیش‌بینی نشده و ذخیره احتیاطی زیرساخت: ۲ میلیون یورو برای پوشش ریسک‌های اجرایی، نوسانات قیمت تجهیزات وارداتی، و نیازهای غیرمترقبه در فاز راه‌اندازی.

۲. سرمایه در گردش و هزینه‌های راه‌اندازی عملیاتی (۱۵ میلیون یورو - ۱۸.۷۵٪ کل سرمایه):

- هزینه‌های جذب و آموزش نیروی انسانی تخصصی: ۶ میلیون یورو شامل هزینه‌های استخدام تیم مدیریت ارشد و متخصصان بین‌المللی (۳ میلیون یورو)، برنامه‌های آموزش تخصصی و گواهینامه‌های بین‌المللی برای کارکنان (۲ میلیون یورو)، و هزینه‌های جابجایی و اسکان اولیه نیروهای کلیدی (۱ میلیون یورو).
- هزینه‌های بازاریابی، برندینگ و جذب شرکا: ۴ میلیون یورو شامل طراحی و اجرای کمپین‌های بین‌المللی جذب استارت‌آپ و سرمایه‌گذار (۲ میلیون یورو)، شرکت در کنفرانس‌ها و رویدادهای تخصصی جهانی فین‌تک (۱ میلیون یورو)، و توسعه پلتفرم‌های دیجیتال مارکتینگ و تولید محتوا (۱ میلیون یورو).
- هزینه‌های اخذ مجوزها، مشاوره حقوقی و انطباق مقرراتی: ۳ میلیون یورو شامل هزینه‌های مشاوره با وکلای بین‌المللی متخصص در مقررات فین‌تک و رمزارز (۱.۵ میلیون یورو)، اخذ گواهینامه‌های امنیتی و انطباق بین‌المللی (۱ میلیون یورو)، و هزینه‌های ثبت مالکیت فکری و اختراعات (۰.۵ میلیون یورو).
- سرمایه در گردش اولیه برای پوشش هزینه‌های عملیاتی ۱۲ ماه اول: ۲ میلیون یورو برای تأمین نقدینگی مورد نیاز.

۳. سرمایه اولیه صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر (۲۰ میلیون یورو - ۲۵٪ کل سرمایه):

- تخصیص سرمایه بذری (Seed Capital): ۵ میلیون یورو برای سرمایه‌گذاری در ۲۰ تا ۳۰ استارت‌آپ مرحله ایده و نمونه اولیه با میانگین سرمایه‌گذاری ۱۵۰,۰۰۰ تا ۲۵۰,۰۰۰ یورو برای هر مورد.
- تخصیص سرمایه سری A: ۱۰ میلیون یورو برای سرمایه‌گذاری در ۸ تا ۱۲ شرکت با محصول اثبات‌شده و شواهد پذیرش بازار با میانگین سرمایه‌گذاری ۸۰۰,۰۰۰ تا ۱.۲ میلیون یورو برای هر مورد.
- تخصیص سرمایه سری B و توسعه منطقه‌ای: ۵ میلیون یورو برای سرمایه‌گذاری در ۳ تا ۵ شرکت در حال رشد با پتانسیل توسعه بین‌المللی با میانگین سرمایه‌گذاری ۱ تا ۱.۷ میلیون یورو برای هر مورد.

- ذخیره مدیریت پرتفوی و هزینه‌های عملیاتی صندوق: ۰ میلیون یورو (این هزینه‌ها از کارمزد مدیریت صندوق و سهم سود سرمایه‌گذاری‌ها تأمین می‌شود).

ب) ساختار تفصیلی هزینه‌های عملیاتی سالانه (پس از بهره‌برداری کامل)

۱. هزینه‌های پرسنلی و نیروی انسانی (سالانه ۴.۵ میلیون یورو):

- حقوق و مزایای تیم مدیریت ارشد (۵ نفر): ۱.۲ میلیون یورو با میانگین حقوق سالانه ۲۴۰,۰۰۰ یورو برای هر نفر شامل حقوق پایه، پاداش عملکرد و مزایای غیرنقدی.
- حقوق و مزایای تیم‌های تخصصی فنی، مالی و حقوقی (۶۰ نفر): ۲.۴ میلیون یورو با میانگین حقوق سالانه ۴۰,۰۰۰ یورو برای هر نفر با در نظر گیری سطوح مختلف تجربه و تخصص.
- هزینه‌های آموزش مستمر، گواهینامه‌های بین‌المللی و توسعه حرفه‌ای کارکنان: ۰.۴ میلیون یورو.
- هزینه‌های رفاهی، بیمه تکمیلی، پاداش‌های عملکردی و برنامه‌های حفظ نیروی انسانی نخبه: ۰.۵ میلیون یورو.

۲. هزینه‌های زیرساخت و فناوری اطلاعات (سالانه ۲.۸ میلیون یورو):

- هزینه‌های برق، آب، گاز و ارتباطات دیتاستر و ساختمان مرکز: ۰.۹ میلیون یورو با پیش‌بینی مصرف سالانه ۳ گیگاوات ساعت برق و پهنای باند اینترنت اختصاصی ۱۰ گیگابیت بر ثانیه.
- هزینه‌های نگهداری، پشتیبانی و به‌روزرسانی سخت‌افزارها و نرم‌افزارها: ۱.۲ میلیون یورو شامل قراردادهای پشتیبانی فنی با سازندگان تجهیزات، لایسنس‌های سالانه نرم‌افزارهای تخصصی، و هزینه‌های جایگزینی قطعات مصرفی.
- هزینه‌های امنیت سایبری و ممیزی‌های امنیتی دوره‌ای: ۰.۴ میلیون یورو شامل اشتراک سرویس‌های تهدیدسنجی بلادرنگ، تست نفوذ سالانه توسط شرکت‌های مستقل، و به‌روزرسانی سیستم‌های تشخیص و پیشگیری از نفوذ.
- هزینه‌های بیمه زیرساخت‌های فیزیکی و دیجیتال در برابر ریسک‌های عملیاتی و سایبری: ۰.۳ میلیون یورو.

۳. هزینه‌های عملیاتی صندوق سرمایه‌گذاری و خدمات شتاب‌دهی (سالانه ۱.۲ میلیون یورو):

- هزینه‌های ارزیابی فنی-اقتصادی استارت‌آپ‌های متقاضی سرمایه‌گذاری: ۰.۳ میلیون یورو شامل هزینه‌های کارشناسی صنعت، تحلیل رقبا، و اعتبارسنجی تیم بنیان‌گذار.
- هزینه‌های متورینگ، پشتیبانی عملیاتی و خدمات ارزش‌افزوده به استارت‌آپ‌های پرتفوی: ۰.۴ میلیون یورو شامل حق‌الزحمه متورهای خارجی، هزینه‌های دسترسی به شبکه‌های توزیع، و پشتیبانی حقوقی-تنظیم‌گری.
- هزینه‌های مدیریت پرتفوی، گزارش‌دهی به سرمایه‌گذاران و برگزاری رویدادهای شبکه‌سازی: ۰.۳ میلیون یورو.
- هزینه‌های حقوقی و ساختاردهی معاملات سرمایه‌گذاری: ۰.۲ میلیون یورو.

۴. هزینه‌های اداری، بازاریابی و عمومی (سالانه ۰.۹ میلیون یورو):

- هزینه‌های اجاره فضای اضافی (در صورت نیاز)، خدمات نظافتی، امنیت فیزیکی و پشتیبانی اداری: ۰.۴ میلیون یورو.

- هزینه‌های بازاریابی دیجیتال، تولید محتوا، و حضور در رویدادهای تخصصی: ۰.۳ میلیون یورو.
- هزینه‌های سفرهای کاری بین‌المللی، ارتباطات و هماهنگی با شرکای جهانی: ۰.۲ میلیون یورو.

جمع کل هزینه‌های عملیاتی سالانه در وضعیت بهره‌برداری کامل: ۹.۴ میلیون یورو

ج) شاخص‌های کلیدی تحلیل مالی و اقتصادی:

۱. پیش‌بینی درآمدها و جریان‌های نقدی ورودی:

- درآمدهای حاصل از کارمزد پلتفرم پرداخت بین‌المللی: پیش‌بینی پردازش ۱۰,۰۰۰ تراکنش فرامرزی روزانه با ارزش متوسط ۵,۰۰۰ یورو و کارمزد متوسط ۱.۲۵٪، منجر به درآمد سالانه حدود ۲۲۸ میلیون یورو در سال سوم بهره‌برداری.
- درآمدهای حاصل از ارائه خدمات مشاوره تخصصی و آموزش: پیش‌بینی ارائه خدمات به ۲۰۰ مشتری شرکتی سالانه با میانگین قرارداد ۱۵,۰۰۰ یورو، منجر به درآمد سالانه حدود ۳ میلیون یورو.
- درآمدهای حاصل از اجاره فضای کار اشتراکی و آزمایشگاه‌ها به استارت‌آپ‌ها: پیش‌بینی اشغال ۸۰٪ ظرفیت ۵۰ واحد کار اشتراکی با میانگین اجاره ماهانه ۲,۰۰۰ یورو، منجر به درآمد سالانه حدود ۰.۹۶ میلیون یورو.
- بازدهی سرمایه‌گذاری‌های صندوق خطرپذیر: با فرض نرخ بازده داخلی (IRR) هدف ۲۵٪ سالانه برای پرتفوی صندوق و خروج تدریجی از سرمایه‌گذاری‌ها از سال پنجم، پیش‌بینی جریان نقدی ورودی خالص از محل خروج سرمایه‌گذاری‌ها به میزان ۸ تا ۱۲ میلیون یورو سالانه از سال ششم به بعد.
- درآمدهای حاصل از حق عضویت، گواهینامه‌های تخصصی و برگزاری رویدادها: پیش‌بینی درآمد سالانه حدود ۰.۵ میلیون یورو.

جمع کل درآمدهای پیش‌بینی‌شده سالانه در وضعیت بهره‌برداری کامل (سال سوم به بعد): حدود ۳۰.۲۶ میلیون یورو

۲. شاخص‌های سودآوری و بازدهی سرمایه‌گذاری:

- سود عملیاتی سالانه (درآمد منهای هزینه عملیاتی): پیش‌بینی حدود ۲۰.۸۶ میلیون یورو در سال سوم بهره‌برداری کامل.
- دوره بازگشت سرمایه (Payback Period): با در نظر گیری فازبندی سرمایه‌گذاری و تحقق تدریجی درآمدها، پیش‌بینی بازگشت کل سرمایه اولیه ۸۰ میلیون یورو در بازه زمانی ۵.۵ تا ۶.۵ سال از تاریخ شروع فاز اجرایی.
- نرخ بازده داخلی (Internal Rate of Return - IRR) پیش‌بینی پروژه در افق ۱۰ ساله بین ۲۲٪ تا ۲۸٪ با در نظر گیری سناریوهای محافظه‌کارانه، محتمل و خوش‌بینانه.
- نسبت سود به هزینه (Benefit-Cost Ratio - BCR) پیش‌بینی BCR پروژه در افق ۱۰ ساله حدود ۳.۲ به ۱ که نشان‌دهنده توجیه اقتصادی قوی طرح است.
- ارزش خالص فعلی (Net Present Value - NPV) با نرخ تنزیل ۱۲٪ (منعکس‌کننده ریسک منطقه‌ای و بخش فین تک)، پیش‌بینی NPV مثبت حدود ۴۵ تا ۶۵ میلیون یورو در افق ۱۰ ساله.

۳. شاخص‌های اقتصادی کلان و اثرات سرریز:

- ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم: پیش‌بینی ایجاد ۲,۰۰۰ شغل مستقیم و ۶,۰۰۰ شغل غیرمستقیم در اکوسیستم فین‌تک منطقه در افق ۱۰ ساله.
- جذب سرمایه‌گذاری خارجی تکمیلی: پیش‌بینی جذب حداقل ۱۵۰ میلیون یورو سرمایه‌گذاری خارجی اضافی از طریق استارت‌آپ‌های موفق پرتفوی و شرکت‌های بین‌المللی جذب‌شده به منطقه.
- افزایش صادرات خدمات دیجیتال: پیش‌بینی افزایش صادرات خدمات فین‌تک و مشاوره‌ای ایران به میزان ۵۰ میلیون یورو سالانه در افق ۱۰ ساله.
- اثرات مالیاتی غیرمستقیم: با وجود معافیت مالیاتی منطقه آزاد، پیش‌بینی افزایش درآمدهای مالیاتی ملی از طریق فعالیت‌های وابسته در خارج از منطقه و مالیات بر درآمد شخصی نیروی انسانی متخصص.

د) مکانیزم‌های پوشش ریسک مالی و تضمین بازدهی:

۱. مکانیزم‌های پوشش ریسک ارزی و نقدینگی:

- ایجاد صندوق پوشش ریسک ارزی داخلی با استفاده از ابزارهای مالی اسلامی مانند قرارداد سلف موازی استاندارد و اختیار معامله شرعی برای مدیریت نوسانات نرخ ارزهای اصلی (یورو، دلار، درهم).
- تنوع‌بخشی به سبد ارزی درآمدها و هزینه‌ها با هدف کاهش وابستگی به یک ارز خاص و ایجاد توازن طبیعی (Natural Hedging) در جریان‌های نقدی.
- نگهداری ذخیره نقدینگی استراتژیک معادل ۶ ماه هزینه‌های عملیاتی در حساب‌های ارزی متنوع در بانک‌های معتبر داخلی و بین‌المللی همکار.
- انعقاد خطوط اعتباری اضطراری (Emergency Credit Lines) با بانک‌های داخلی و مؤسسات مالی منطقه‌ای برای مدیریت شوک‌های نقدینگی غیرمترقبه.

۲. مکانیزم‌های تضمین بازدهی برای سرمایه‌گذاران صندوق خطرپذیری:

- ساختار حقوقی ترکیبی صندوق با امکان انتشار واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز (Preferred Shares) با حق تقدم در بازپرداخت اصل سرمایه و سود تضمینی حداقلی (مثلاً ۸٪ سالانه) قبل از توزیع سود بین سهامداران عادی.
- مکانیزم توزیع سود پلکانی (Waterfall Distribution) که در آن ابتدا اصل سرمایه سرمایه‌گذاران بازپرداخت شده، سپس سود حداقلی تضمین‌شده پرداخت می‌گردد، و مازاد سود طبق درصد توافق‌شده بین مدیر صندوق و سرمایه‌گذاران توزیع می‌شود.
- ایجاد صندوق ذخیره سود (Profit Reserve Fund) با کسر ۱۰٪ از سود سالانه سرمایه‌گذاری‌های موفق برای پوشش احتمالی زیان سرمایه‌گذاری‌های ناموفق و هموارسازی بازدهی در طول چرخه سرمایه‌گذاری.

- ارائه گزینه بازخرید واحدهای سرمایه گذاری توسط منطقه آزاد یا نهادهای همکار پس از دوره قفل شدگی (Lock-up Period) ۵ ساله با قیمت مبتنی بر ارزش خالص دارایی ها (NAV) به علاوه پاداش عملکرد.

۳. مکانیزم‌های مدیریت ریسک عملیاتی و نظارتی:

- خرید بیمه‌نامه‌های تخصصی شامل بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران (D&O Insurance)، بیمه ریسک سایبری (Cyber Insurance)، و بیمه توقف کسب و کار (Business Interruption Insurance) برای پوشش ریسک‌های غیرقابل پیش‌بینی.
- استقرار سیستم مدیریت ریسک یکپارچه (ERM) مبتنی بر استاندارد ISO ۳۱۰۰۰ با پایش بلادرنگ شاخص‌های ریسک کلیدی (KRIs) و مکانیزم‌های هشدار زودهنگام.
- ایجاد کمیته ریسک مستقل در ساختار حاکمیتی مرکز با اختیارات نظارتی و تصمیم‌گیری در مورد محدودسازی فعالیت‌های پرریسک یا تعلیق موقت خدمات در شرایط بحرانی.
- طراحی سناریوهای استرس تست (Stress Testing) دوره‌ای برای سنجش تاب‌آوری مالی و عملیاتی طرح در برابر شوک‌های شدید اقتصادی، سیاسی یا فناورانه.

بخش دوازدهم: مدت پیشنهادی اجرای طرح با برنامه‌ریزی فازبندی‌شده، مدیریت مسیر بحرانی و دروازه‌های نظارتی

الف) برنامه زمانی فازبندی‌شده اجرای طرح:

فاز صفر: مطالعات تفصیلی، اخذ مجوزها و آماده‌سازی مقدماتی (ماه‌های ۱ تا ۶)

- ماه‌های ۱-۲: تشکیل تیم پروژه، تدوین منشور پروژه (Project Charter)، و انجام مطالعات امکان‌سنجی تفصیلی فنی-اقتصادی-حقوقی با مشارکت مشاوران داخلی و بین‌المللی.
- ماه‌های ۳-۴: تدوین پیش‌نویس «نظام‌نامه داخلی فعالیت‌های اقتصاد دیجیتال و فین‌تک» منطقه و اخذ تأییدیه‌های اولیه از سازمان مناطق آزاد، بانک مرکزی و شورای عالی فضای مجازی.
- ماه‌های ۵-۶: اخذ مجوزهای لازم برای احداث ساختمان و دیتاستر، انعقاد قراردادهای اولیه با پیمانکاران منتخب، و آغاز فرآیند جذب تیم مدیریت ارشد.

دروازه نظارتی پایان فاز صفر: اخذ تأییدیه کتبی از شورای عالی مناطق آزاد و بانک مرکزی مبنی بر انطباق چارچوب پیشنهادی با سیاست‌های کلی نظام و مقررات حاکم، و تصویب بودجه تفصیلی فاز یک توسط هیئت مدیره منطقه آزاد.

فاز یک: توسعه زیرساخت‌های فیزیکی و دیجیتال پایه (ماه‌های ۷ تا ۱۸)

- ماه‌های ۷-۹: آغاز عملیات عمرانی ساختمان اصلی شامل خاک‌برداری، فونداسیون و اسکلت بتنی، همزمان با طراحی تفصیلی معماری نرم‌افزار پلتفرم پرداخت و زیرساخت بلاکچین.

- ماه‌های ۱۰-۱۲: تکمیل اسکلت ساختمان، آغاز نازک کاری و نصب تأسیسات مکانیکی-الکتریکی، همزمان با توسعه ماژول‌های پایه پلتفرم پرداخت و سیستم مدیریت هویت.
- ماه‌های ۱۳-۱۵: تکمیل تأسیسات و شروع تجهیز دیتاستر، نصب تجهیزات شبکه و امنیت سایبری، و آغاز تست‌های یکپارچه‌سازی ماژول‌های نرم‌افزاری.
- ماه‌های ۱۶-۱۸: تکمیل تجهیز ساختمان و دیتاستر، انجام تست‌های پذیرش کاربر (UAT) برای پلتفرم‌های دیجیتال، و آماده‌سازی محیط برای جذب اولین استارت‌آپ‌ها و کارکنان.

دروازه نظارتی پایان فاز یک: اخذ گواهینامه‌های ایمنی و بهره‌برداری ساختمان از مراجع ذیصلاح، موفقیت در تست‌های نفوذپذیری و امنیت سایبری توسط ممیز مستقل، و تأیید آمادگی عملیاتی پلتفرم پرداخت توسط کمیته فنی-نظارتی مرکز.

فاز دو: راه‌اندازی آزمایشگاه‌ها، جذب استارت‌آپ‌ها و شروع عملیات محدود (ماه‌های ۱۹ تا ۳۶)

- ماه‌های ۱۹-۲۴: راه‌اندازی رسمی آزمایشگاه نوآوری فین تک و شروع پذیرش اولین دوره استارت‌آپ‌ها (حداکثر ۲۰ تیم)، آغاز ارائه خدمات مشاوره محدود به مشتریان منتخب، و شروع آزمایشی پلتفرم پرداخت با حجم تراکنش کنترل‌شده.
 - ماه‌های ۲۵-۳۰: گسترش ظرفیت پذیرش استارت‌آپ‌ها به ۳۵ تیم، راه‌اندازی رسمی صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر و انجام اولین سرمایه‌گذاری‌های بذری، و افزایش تدریجی حجم تراکنش‌های پلتفرم پرداخت با نظارت دقیق انطباق.
 - ماه‌های ۳۱-۳۶: بهره‌برداری کامل از تمامی ظرفیت‌های مرکز شامل ۵۰ استارت‌آپ مستقر، انجام سرمایه‌گذاری‌های سری A، ارائه کامل سبد خدمات مشاوره و آموزش، و پردازش حجم هدف تراکنش‌های فرامرزی (۱۰,۰۰۰ تراکنش روزانه).
- دروازه نظارتی پایان فاز دو:** ارزیابی عملکرد ۱۲ ماهه اول عملیات توسط هیئت ممیزی مستقل، تأیید انطباق کامل فعالیت‌ها با مقررات AML/CFT و حفاظت از داده، و اخذ مجوز توسعه به فاز سه بر اساس تحقق شاخص‌های کلیدی عملکرد (KPIs) تعریف‌شده.

فاز سه: بهره‌برداری کامل، توسعه منطقه‌ای و تثبیت جایگاه هاب منطقه‌ای (ماه‌های ۳۷ تا ۶۰)

- ماه‌های ۳۷-۴۸: تثبیت عملیات پایدار، گسترش شبکه شرکای بین‌المللی، شروع سرمایه‌گذاری‌های سری B، و آغاز صادرات خدمات فین تک به بازارهای کشورهای همسایه.
- ماه‌های ۴۹-۶۰: ارزیابی استراتژیک میاندوره‌ای، به‌روزرسانی مدل کسب‌وکار و فناوری‌ها بر اساس تحولات بازار، و برنامه‌ریزی برای توسعه فاز دوم مرکز (افزایش ظرفیت یا تنوع خدمات).

ب) مدیریت مسیر بحرانی (Critical Path Management)

۱. شناسایی فعالیت‌های مسیر بحرانی:

- اخذ مجوزهای نظارتی از بانک مرکزی و شورای عالی فضای مجازی برای فعالیت‌های رمز ارزی و پرداخت فرامرزی (فعالیتی با بالاترین ریسک تأخیر و وابستگی پیش‌نیازی).

- تأمین و واردات تجهیزات تخصصی دیتاستر و امنیت سایبری با توجه به محدودیت‌های زنجیره تأمین جهانی و فرآیندهای گمرکی.
- جذب و استخدام تیم مدیریت ارشد با تجربه بین‌المللی که نیازمند فرآیندهای طولانی جستجو، مصاحبه و مذاکره قراردادی است.
- توسعه و تست امنیتی پلتفرم پرداخت و زیرساخت بلاکچین که به دلیل حساسیت مالی و امنیتی، نیازمند چرخه‌های تست مکرر و ممیزی‌های مستقل است.

۲. استراتژی‌های مدیریت ریسک مسیر بحرانی:

- موازی‌سازی فرآیندها: آغاز همزمان فرآیند اخذ مجوزها با مطالعات فنی و جذب نیرو، به جای رویکرد ترتیبی، برای کاهش زمان کل پروژه.
- ایجاد ذخیره زمانی (Time Buffer): تخصیص ۱۵-۲۰٪ زمان اضافی به فعالیت‌های مسیر بحرانی در برنامه زمان‌بندی برای جذب تأخیرهای غیرمترقبه بدون تأثیر بر تاریخ پایان کل پروژه.
- تعیین جایگزین‌های استراتژیک: شناسایی تأمین‌کنندگان جایگزین برای تجهیزات حیاتی، و داشتن کاندیداهای پشتیبان برای پست‌های کلیدی مدیریتی.
- پایش هفتگی مسیر بحرانی: استقرار سیستم گزارش‌دهی هفتگی پیشرفت فعالیت‌های مسیر بحرانی به کمیته راهبری پروژه با مکانیزم تصمیم‌گیری سریع برای رفع موانع.

ج. دروازه‌های نظارتی و مکانیزم‌های کنترل کیفیت:

۱. ساختار حاکمیتی نظارت بر اجرای طرح:

- تشکیل «کمیته راهبری عالی طرح» متشکل از نمایندگان سازمان مناطق آزاد، بانک مرکزی، سازمان بورس، و مدیران ارشد منطقه آزاد شهر فرودگاهی با مسئولیت نظارت استراتژیک، تصویب تغییرات اساسی، و حل اختلافات سطح بالا.
- ایجاد «دفتر مدیریت پروژه (PMO) تخصصی» با مسئولیت پایش روزانه پیشرفت، مدیریت ریسک‌های اجرایی، و گزارش‌دهی شفاف به کمیته راهبری و ذی‌نفعان.
- استقرار «کمیته انطباق و ریسک مستقل» با اختیارات بازدارنده برای توقف موقت فعالیت‌های غیرمنطبق با مقررات یا پرریسک، و گزارش مستقیم به نهادهای نظارتی ملی.

۲. مکانیزم‌های دروازه‌ای (Stage-Gate) برای کنترل کیفیت:

- هر فاز اجرایی مشروط به عبور موفق از دروازه نظارتی مربوطه است که شامل ارائه مستندات کامل، گزارش‌های ممیزی مستقل، و تأییدیه کتبی کمیته راهبری می‌باشد.
- معیارهای عبور از هر دروازه به صورت کمی و کیفی تعریف شده‌اند (مثلاً: موفقیت در تست نفوذ با یافتن کمتر از ۳ آسیب‌پذیری با ریسک بالا، یا جذب حداقل ۱۵ استارت‌آپ واجد شرایط در فاز دو).

- در صورت عدم تحقق معیارهای دروازه، پروژه وارد فاز «اصلاح و بازنگری» شده و تنها پس از رفع نواقص و تأیید مجدد، اجازه عبور به فاز بعد را خواهد داشت.

۳. سیستم پایش و گزارش دهی شفاف:

- استقرار پلتفرم دیجیتال مدیریت پروژه با داشبوردهای بلادرنگ برای پایش شاخص های کلیدی پیشرفت، هزینه، کیفیت و ریسک با دسترسی سطح بندی شده برای ذی نفعان مختلف.
- انتشار گزارش های فصلی عمومی (با رعایت ملاحظات امنیتی و رقابتی) شامل دستاوردها، چالش ها، و برنامه های آتی برای افزایش شفافیت و جلب اعتماد سرمایه گذاران و جامعه.
- برگزاری جلسات سالانه «روز ذی نفعان» با حضور سرمایه گذاران، استارت آپ ها، نهادهای نظارتی و رسانه ها برای ارائه گزارش جامع عملکرد و دریافت بازخورد سازنده.

بخش سیزدهم: انواع قراردادهای پیشنهادی قبل انجام بین منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) با سرمایه گذاران

الف) چارچوب کلی حقوقی حاکم بر قراردادها:

کلیه قراردادهای منعقد بین منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) و سرمایه گذاران، در چارچوب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲ و اصلاحات بعدی آن، قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰، آیین نامه عملیات پولی و بانکی در مناطق آزاد، و نظام نامه داخلی مصوب منطقه برای فعالیتهای اقتصاد دیجیتال و فین تک تنظیم خواهند شد. این چارچوب حقوقی ترکیبی، ضمن بهره مندی از انعطاف ها و مشوق های مناطق آزاد، انطباق کامل با مقررات حاکمیتی ملی در حوزه های حساس مالی و فناوری را تضمین می نماید.

اصل حاکم بر کلیه قراردادها، «تعادل منافع و تخصیص بهینه ریسک» است؛ به این معنا که هر ریسک به طرفی تخصیص می یابد که بهترین توانایی مدیریت، کنترل یا بیمه آن ریسک را دارد. همچنین، کلیه قراردادها شامل شروط استاندارد حل و فصل اختلاف از طریق داوری ترکیبی (ترکیبی از داوری داخلی در منطقه آزاد و داوری بین المللی در مراکز معتبر مانند اتاق بازرگانی بین المللی یا مرکز داوری منطقه ای) خواهند بود تا هم سرعت و هزینه حل اختلاف بهینه شود و هم اعتبار بین المللی آرای داوری تضمین گردد.

ب) انواع قراردادهای پیشنهادی با تحلیل حقوقی و تخصیص ریسک:

۱. قرارداد سرمایه گذاری مشترک (Joint Venture Agreement) برای توسعه زیرساخت های مرکز:

- **طرفین قرارداد:** سازمان منطقه آزاد شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) به عنوان نماینده حاکمیت و ارائه دهنده زمین، مجوزها و مشوق های منطقه ای، و سرمایه گذار (داخلی یا خارجی واجد شرایط) به عنوان تأمین کننده سرمایه.

- **موضوع قرارداد:** طراحی، تأمین مالی، احداث و بهره‌برداری مشترک از ساختمان مرکز، دیتاستر و پلتفرم‌های دیجیتال پایه با مدل «ساخت-بهره‌برداری-انتقال» (BOT) یا «ساخت-مالکیت-بهره‌برداری» (BOO) بسته به توافق طرفین.

- **ساختار حقوقی و مالکیت:** ایجاد شخصیت حقوقی جدید (شرکت سهامی خاص یا مسئولیت محدود) تحت قوانین منطقه آزاد با سهم‌الشرکه توافق‌شده (مثلاً ۵۱٪ منطقه آزاد، ۴۹٪ سرمایه‌گذار خصوصی) یا ساختار قراردادی بدون ایجاد شخصیت جدید با تعهدات مشخص هر طرف.

- **تخصیص ریسک:**

- ریسک‌های سیاسی و تغییر قوانین: بر عهده منطقه آزاد به‌عنوان نماینده حاکمیت، با ارائه تضمین‌های قانونی مبتنی بر قانون حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی.

- ریسک‌های ساخت و تحویل: بر عهده سرمایه‌گذار با مکانیزم‌های جریمه تأخیر و ضمانت‌نامه‌های حسن انجام کار.

- ریسک‌های بهره‌برداری و بازار: به‌صورت مشترک و متناسب با سهم‌الشرکه، با مکانیزم تعدیل تعرفه‌ها و سهم درآمد بر اساس شاخص‌های تورم و عملکرد بازار.

- ریسک‌های فناوری و انطباق: بر عهده سرمایه‌گذار با تعهد به رعایت استانداردهای الزامی و جبران خسارت ناشی از عدم انطباق.

- **مدت قرارداد:** ۲۰ تا ۲۵ سال برای مدل BOT با امکان تمدید، یا نامحدود برای مدل BOO با تعهدات مستمر انطباق.

- **مکانیزم خروج:** حق خرید سهم شریک (Call/Put Options) پس از دوره قفل‌شدگی، امکان عرضه سهام شرکت پروژه در بورس منطقه یا بین‌المللی، یا فروش به سرمایه‌گذار استراتژیک ثالث با حق شفعه منطقه آزاد.

۲. قرارداد مشارکت در سرمایه‌گذاری صندوق خطرپذیر (Venture Fund Partnership Agreement)

- **طرفین قرارداد:** منطقه آزاد شهر فرودگاهی به‌عنوان سرمایه‌گذار نهادی و تسهیل‌گر حاکمیتی، و سرمایه‌گذاران تخصصی (صندوق‌های بین‌المللی، خانواده‌های سرمایه‌گذار، مؤسسات مالی) به‌عنوان شرکای محدود (Limited Partners)

- **موضوع قرارداد:** تأسیس و مدیریت صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر تخصصی فین‌تک با ساختار حقوقی «شرکت تضامنی محدود» (Limited Partnership) «تحت قوانین منطقه آزاد، با منطقه آزاد به‌عنوان شریک عمومی (General Partner) یا انتصاب مدیر صندوق مستقل با تأیید منطقه».

- **ساختار مالی و توزیع سود:**

- سرمایه تعهدی (Committed Capital) تعهد هر شریک به تأمین سرمایه در فراخوان‌های سرمایه‌گذاری (Capital Calls) طبق برنامه مصوب.

- کارمزد مدیریت (Management Fee) سالانه ۲٪ از سرمایه تعهدی در دوره سرمایه‌گذاری و ۲٪ از سرمایه باقیمانده در دوره خروج، برای پوشش هزینه‌های عملیاتی مدیر صندوق.
- توزیع سود (Carried Interest) ۸۰٪ به شرکای محدود، ۲۰٪ به مدیر صندوق پس از بازپرداخت اصل سرمایه و تحقق نرخ بازده حداقلی ترجیحی (Hurdle Rate) مثلاً ۸٪ سالانه.

• تخصیص ریسک:

- ریسک انتخاب و عملکرد استارت‌آپ‌ها: بر عهده کلیه شرکا به نسبت سهم‌الشرکه، با مکانیزم تنوع‌بخشی پرتفوی و محدودیت سرمایه‌گذاری در هر مورد (مثلاً حداکثر ۱۰٪ کل صندوق).
- ریسک نقدینگی و زمان‌بندی خروج: بر عهده شرکای محدود با آگاهی از ماهیت بلندمدت سرمایه‌گذاری خطرپذیر و دوره قفل‌شدگی ۷-۱۰ ساله.
- ریسک انطباق و نظارتی: بر عهده مدیر صندوق با تعهد به رعایت چارچوب‌های AML/CFT و گزارش‌دهی شفاف، و جبران خسارت ناشی از تقصیر یا تخلف.

- **حقوق اطلاعاتی و نظارتی شرکا:** حق دسترسی به گزارش‌های فصلی پرتفوی، حضور در جلسات سالانه شرکا، و تشکیل کمیته مشورتی سرمایه‌گذاری با نمایندگان شرکای بزرگ برای مشاوره غیرالزام‌آور.
- **مکانیزم حل اختلاف:** داوری تخصصی در حوزه سرمایه‌گذاری با داوران دارای تجربه بین‌المللی در صندوق‌های خطرپذیر، با زبان داوری انگلیسی و محل داوری منطقه آزاد یا مرکز بین‌المللی مورد توافق.

۳. قرارداد استقرار و ارائه خدمات برای استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های فناور (Incubation & Services Agreement)

- **طرفین قرارداد:** مرکز اقتصاد دیجیتال منطقه آزاد به‌عنوان ارائه‌دهنده زیرساخت و خدمات، و استارت‌آپ/شرکت فناور به‌عنوان بهره‌بردار.
- **موضوع قرارداد:** ارائه بسته خدمات شامل فضای کار اشتراکی، دسترسی به آزمایشگاه‌ها و پلتفرم‌های تست، خدمات منتورینگ و مشاوره، و امکان جذب سرمایه از صندوق مرکز، در ازای پرداخت حق عضویت، اجاره فضا، و/یا واگذاری درصدی از سهام (Equity-for-Services)

• ساختار مالی و مالکیت فکر:

- مدل‌های پرداخت انعطاف‌پذیر: اجاره ماهانه ثابت، پرداخت مبتنی بر درآمد (Revenue Share)، یا ترکیبی از نقد و سهام.
- مالکیت فکری: مالکیت اختراعات و کدهای توسعه‌یافته توسط استارت‌آپ، کاملاً متعلق به خود استارت‌آپ باقی می‌ماند؛ مرکز تنها در صورت سرمایه‌گذاری سهامی، حق سهام متناسب را کسب می‌کند.

○ محرمانگی: تعهد دوطرفه به حفظ اسرار تجاری و داده‌های حساس با مکانیزم‌های حقوقی و فنی.

- **تخصیص ریسک:**

○ ریسک شکست کسب‌وکار استارت‌آپ: بر عهده خود استارت‌آپ، با این شرط که مرکز در مدل سهامی، زیان خود را محدود به سرمایه یا خدمات ارائه‌شده می‌داند.

○ ریسک نقض مالکیت فکری شخص ثالث: بر عهده استارت‌آپ با تعهد به جبران خسارت مرکز در صورت محکومیت.

○ ریسک عدم انطباق استارت‌آپ با مقررات: حق مرکز برای تعلیق یا خاتمه قرارداد در صورت تخلف استارت‌آپ از مقررات منطقه یا قوانین ملی.

- **مدت و خاتمه:** قرارداد اولیه ۱۲ ماهه با امکان تمدید تا ۲۴ ماه، با مکانیزم خروج زود هنگام با اخطار ۳۰ روزه و تسویه حساب نهایی.

۴. قرارداد همکاری استراتژیک با نهادهای بین‌المللی و شرکای فناوری (Strategic Partnership Agreement)

- **طرفین قرارداد:** منطقه آزاد شهر فرودگاهی و نهاد بین‌المللی (دانشگاه برتر، شتاب‌دهنده جهانی، شرکت فناوری پیشرو، نهاد نظارتی خارجی).

- **موضوع قرارداد:** همکاری در حوزه‌های تبادل دانش، برنامه‌های مشترک شتاب‌دهی، توسعه استانداردهای فنی، یا تسهیل ورود متقابل به بازارها، بدون ایجاد تعهدات مالی سنگین یا ساختار حقوقی پیچیده.

- **ساختار حقوقی سبک و انعطاف‌پذیر:**

○ چارچوب غیرالزام‌آور (MoU) برای همکاری‌های پژوهشی و آموزشی، یا قرارداد چارچوب (Framework Agreement) برای همکاری‌های عملیاتی با پیوست‌های پروژه‌محور.

○ هر پروژه خاص تحت چارچوب کلی، با قرارداد جداگانه و مختصر (Project Addendum) اجرا می‌شود تا انعطاف و سرعت حفظ گردد.

- **تخصیص ریسک و مالکیت:**

○ ریسک‌های پروژه‌های مشترک به صورت موردی و متناسب با مشارکت هر طرف تخصیص می‌یابد.

○ مالکیت فکری حاصل از همکاری‌های مشترک، طبق اصل «مالکیت مشترک متناسب با سهم مشارکت» یا «مالکیت جداگانه بر اساس حوزه تخصص هر طرف» تعیین می‌گردد.

- **مکانیزم حاکمیت و گزارش‌دهی:** تشکیل کمیته مشترک راهبری با جلسات فصلی، و گزارش‌دهی سالانه عمومی از دستاوردهای همکاری برای افزایش شفافیت و جذب شرکای بیشتر.

ج) چارچوب‌های حکمرانی و نظارت بر اجرای قراردادها:

۱. ساختار حاکمیت قراردادی:

- ایجاد «واحد مدیریت قراردادها و روابط سرمایه‌گذاران» در منطقه آزاد با مسئولیت نظارت بر اجرای تعهدات طرفین، مدیریت تغییرات قراردادی، و تسهیل ارتباط سازنده بین طرفین.
- استقرار سیستم دیجیتال مدیریت چرخه حیات قرارداد (CLM) برای مستندسازی، پایش مهلت‌ها، هشدار خودکار تخلفات احتمالی، و تولید گزارش‌های تحلیلی برای تصمیم‌گیری.

۲. مکانیزم‌های انطباق و گزارش‌دهی:

- تعهد کلیه طرفین قراردادی به رعایت «منشور اخلاقی و انطباق منطقه آزاد» شامل اصول شفافیت، مبارزه با فساد، احترام به حقوق مالکیت فکری، و حفاظت از داده‌های شخصی.
- الزام به ارائه گزارش‌های دوره‌ای (فصلی برای قراردادهای بزرگ، سالانه برای سایرین) شامل عملکرد مالی، تحقق تعهدات، و مدیریت ریسک‌های مرتبط.
- حق بازرسی و ممیزی منطقه آزاد (یا ممیز مستقل مورد توافق) از اسناد و فرآیندهای مرتبط با قرارداد، با رعایت ملاحظات محرمانگی تجاری.

۳. مکانیزم‌های انعطاف و بازنگری قراردادی:

- درج شرط «بازنگری دوره‌ای» (Periodic Review Clause) در قراردادهای بلندمدت برای تعدیل شرایط بر اساس تحولات فناوری، مقرراتی یا بازار، با مکانیزم مذاکره حسن‌نیت و در صورت عدم توافق، ارجاع به داوری.
- پیش‌بینی «شرایط فورس ماژور» جامع که علاوه بر رویدادهای طبیعی، شامل تحریم‌های جدید بین‌المللی، تغییرات اساسی قوانین حاکم، یا بحران‌های منطقه‌ای با تأثیر مستقیم بر موضوع قرارداد باشد، با مکانیزم تعلیق موقت تعهدات یا بازنگری منصفانه شرایط.
- ایجاد «کمیته حل اختلاف سریع» (Rapid Dispute Resolution Panel) متشکل از کارشناسان بی‌طرف داخلی و بین‌المللی برای رسیدگی به اختلافات عملیاتی کوچک قبل از ارجاع به داوری رسمی، با هدف حفظ روابط و کاهش هزینه و زمان حل اختلاف.

۴. تضمین‌های اجرایی و انگیزشی:

- استفاده از ضمانت‌نامه‌های بانکی یا بیمه‌ای برای تعهدات مالی کلیدی، همراه با مکانیزم‌های جریمه تأخیر یا عدم انجام تعهد متناسب با میزان خسارت محتمل.

- طراحی مکانیزم‌های پاداش عملکرد (Performance Bonus) در قراردادها برای تشویق طرفین به فراتر رفتن از حداقل تعهدات، مثلاً پاداش به سرمایه‌گذار در صورت جذب استارت‌آپ‌های با ارزش بالا یا تحقق زودهنگام شاخص‌های کلیدی.
- انتشار «گزاره ارزش شفاف» (Transparent Value Proposition) برای هر نوع قرارداد در پلتفرم سرمایه‌گذاری منطقه، شامل مزایا، تعهدات، ریسک‌ها و نمونه‌های موفق، برای افزایش اعتماد و جذب سرمایه‌گذاران آگاه.